

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 50 • nr. 11 • december 2014 • € 1,75 • www.sp.nl

GEZIEN EN GEWAARDEERD

EMILE ROEMER: 'ER IS GENOEG VOOR IEDEREEN'

WEG MET DE ZORGVERZEKERAARS

Arend van Dam

In twee jaar tijd zijn de huurprijzen met bijna 10 procent gemiddeld gestegen. Dit is het gevolg van kabinetsbeleid zoals de verhuurdersheffing en de inkomensafhankelijke huurverhoging. Op 1 juli zullen huurders weer geconfronteerd worden met een huurverhoging. SP-Tweede Kamerlid Sadedt Karabulut wil samen met huurders voor wie de huur te duur is, knokken voor betaalbare huren. Daarom heeft ze het meldpunt 'Huur te Duur' geopend, waarop huurders hun verhalen kunnen delen. 'Met de antwoorden kunnen we de minister de dramatische gevolgen van zijn beleid laten zien. Daarom roep ik alle huurders op om met hun verhalen te komen.'

 sp.nl/huur-te-duur

★ ROOD

jong in de SP

**BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID?
SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE
JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!**

Foto: Archief Ron Meyer

SCHOLING VAN RON MEYER IN DE BURCHT

ROOD organiseert op 14 december een excursie naar het historische vakbondsgedebouw De Burcht in Amsterdam. We krijgen er een rondleiding, waarna organizer Ron Meyer (FNV Bondgenoten) vertelt over hoe je mensen organiseert. De excursie begint

om 11.00. Door een mailtje te sturen naar rood@sp.nl kun je je opgeven en krijg je meer informatie toegestuurd. Let op: deze excursie is alleen voor ROOD-leden. Er kunnen maximaal 25 mensen mee, dus wees er snel bij!

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie

Diederik Olders (h), Jola van Dijk,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving

Femke Broekhuijsen,
Robert de Klerk, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee

Robin Bruinsma, Suzanne van de Kerk,
Sander van Oorspronk, Mehmet Sakir,
Karen Veldkamp, Cees Wouda

Foto cover: Karen Veldkamp

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties

Arend van Dam
Wim Steenhagen

De Tribune op Internet

www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement

€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen

T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie

Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune

Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in

gesproken vorm
Belangstellenden voor
de Tribune op cd kunnen
contact opnemen
met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgelideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Actueel

'Weg met de zorgverzekeraars'

4

Emile Roemer

'Boosheid is niet genoeg'

6

Macaber

Een ritje door het Spookhuis Zorg

12

OmaLief

'Vereenzaming laten wij niet gebeuren'

16

Turkije

Anderhalve kilometer van Kobani

21

24 Haute cuisine: sterrenmenu Voedselbank

26 LinksVoor: Riet Nigten is dol op Wageningen

28 Renske leest: Wees blij dat je ze nog hebt

29 Nanneke kijkt: Mommy

10, 11, 18, 19, 20, 27 Nieuws **30** Brieven **31** Puzzel

32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

Radicaal én haalbaar

Zo aan het einde van het jaar is het een mooi moment om eens rustig de balans op te maken. Het is voor de SP een heel bijzonder jaar geweest: bij zowel de gemeenteraadsverkiezingen als de Europese verkiezingen hebben we het beste resultaat ooit behaald.

Voor mij is dat het bewijs dat steeds meer mensen aansluiting zoeken bij onze boodschap voor een solidaire samenleving. Dat gevoel van solidariteit zit ons in de genen. In 2014 hebben die mensen de SP groter gemaakt.

De SP bestuurt sinds de verkiezingen in 44 gemeenten mee. Een record! Ons doel om Nederland menselijker en socialer te maken komt daarmee weer een stukje dichterbij.

Lokaal laten we zien dat het socialer kan. In Amsterdam wordt extra geld vrijgemaakt voor armoedebestrijding. In Utrecht legt SP-wethouder Paulus Jansen de daken van overheidsgebouwen vol zonnepanelen. In tal van andere gemeenten hebben we voor fondsen gezorgd om de hardste klappen van het kabinet op te vangen.

Natuurlijk zijn we er nog lang niet. Maar voor mij zijn de successen van 2014 een eerste stap op het lange pad dat we nog te gaan hebben. Ons doel is radicaal én haalbaar: de lasten en lusten eerlijker delen, juist omdat we daar allemaal beter van worden. En ook al gaat het soms met kleine stapjes: samen zorgen we ervoor dat dit doel steeds dichterbij komt.

Ik wens u fijne feestdagen en een gezond en gelukkig 2015 toe.

Emile Roemer
fractievoorzitter SP

marktwerking in de zorg...

DE LANDELIJKE ZORGVOORZIENING

‘WEG MET DE ZORGVERZEKERAARS’

Lagere premies, hogere kwaliteit van zorg en de macht weg van de zorgverzekeraars. Dat stelt SP-Tweede Kamerlid Renske Leijten voor in het plan De Landelijke Zorgvoorziening. Daarin wordt de uitvoering van de basiszorgverzekering weer een publieke taak. ‘Nederland zit op dit alternatief te wachten.’

WEG MET DE ZORGVERZEKERAARS. Zo’n statement vraagt natuurlijk om reacties. En die kreeg Renske Leijten dan ook. Vanaf dag één stroomden ze binnen. En het waren vooral steunbetuigingen. ‘Veel mensen gaven aan een basiszorgverzekering zoals wij die voorstellen wel te willen’, vertelt het SP-Kamerlid. ‘Ze schreven bijvoorbeeld dat de zogenaamde keuzevrijheid maar schijn is, en dat het uitkiezen van de juiste verzekering erg veel tijd kost.’ Ook zorgverleners meldden zich. ‘Zij willen dat er een einde komt aan de bureaucratie. Een zorgwerker schreef dat hij met zeven verschillende zorgverzekeraars contracten moest afsluiten om z’n werk te kunnen doen. Stel je

voor: zeven keer al dat uitzoekwerk, zeven verschillende formulieren invullen. Hoezo bureaucratie?’ Ook zorgminister Edith Schippers reageerde inmiddels – en ook met haar reactie kan Renske Leijten wel wat. ‘Ze zei: “Het stelsel dat de SP bepleit kán, maar ik kies er niet voor.” Eigenlijk zegt Schippers daarmee dat haar eigen stelsel niet meer werkt. Haar remedie is echter nog meer marktwerking. Terwijl wij met ons plan juist de marktwerking uit de zorgverzekering willen halen. Want nog meer marktwerking betekent nog meer winst maken over de rug van de premiebetalers.’ Want de zorgpremie steeg enorm. Sinds in 2006 de Zorgverzekeringswet in werking

is getreden, steeg de premie van gemiddeld 1080 euro tot 1260 euro in 2014. Dit terwijl deze wet juist door het concurrentieaspect tot goedkopere en transparantere zorg moest leiden. Ook het eigen risico is snel gestegen: tot 375 euro in 2015. Bovendien zijn de basispakketten steeds verder uitgekleed. Ondertussen bouwden de zorgverzekeraars astronomische eigen vermogens op uit de binnenkomende premiegelden. In totaal hebben ze 9,3 miljard euro aan reserves: twee keer zoveel als vereist, zo valt te lezen in het SP-rapport De Landelijke Zorgverzekering. Ook maken zorgverzekeraars torenhoge winsten: in 2013 wel 1,4 miljard euro. Daar komt bij dat in de

praktijk niet of nauwelijks te controleren valt wat een behandeling nou eigenlijk kost. Accountants weigeren om jaarrekeningen van ziekenhuizen goed te keuren omdat het financieel niet te controleren is, aldus genoemd rapport. Leijten: 'Het is bijvoorbeeld ook erg onduidelijk of zorgverzekeraars aan winstuitkeringen doen of niet. Voorbeeld: als Achmea voor 80 miljoen euro aan dienstverlening inkoop, kun je niet zien of dat te duur is. Het is niet uitgesloten

krijgen om te bepalen welke behandeling en medicatie wordt voorgeschreven. Zij worden niet meer via de contracten met zorgverzekeraars gedwongen om af te wijken van hun (medische) beroepseer.' Niet langer meer de zorgverzekeraar op de stoel van de arts dus. Uit het SP-rapport blijkt dat de oude ziekenfondsen lagere uitvoeringskosten hadden dan de huidige zorgverzekeraars. Dit komt grotendeels door de onderhandelingen die zij moeten voeren per zorgaanbieder. Wan-

De SP stelt voor om de zorgverzekeraars vanaf 2016 om te vormen tot één publieke organisatie die de basisverzekering in handen heeft

dat er is ingekocht bij een aanbieder die via een bepaalde constructie onder de Achmea-paraplu valt.' Op die manier zou er sprake kunnen zijn van verkapte winstuitkering. 'Zorgverzekeraars opereren nou eenmaal als bedrijven', zegt Leijten.

Of zorgverzekeraars ook echt op een vrije, open zorgmarkt opereren is de vraag. De vier grootste – Achmea, CZ, VGZ en Menzis – hebben samen 90 procent van de verzekerden onder hun hoede. Zij zullen wel niet zo enthousiast zijn over het SP-plan, dat in feite een bom onder hun macht legt. 'Van hen heb ik inderdaad nog geen reacties ontvangen', zegt Leijten. 'Maar ik weet wel dat het probleem van het almaar stijgende eigen risico ook de aandacht van de zorgverzekeraars heeft. Ook zij zien dat er op dit moment al 800.000 mensen zijn die een betalingsregeling hebben om het eigen risico te kunnen betalen. Zo'n 320.000 mensen staan zelfs als 'wanbetaler' te boek.'

Eén publieke organisatie

De SP stelt voor om de zorgverzekeraars vanaf 2016 om te vormen tot één publieke organisatie die de basisverzekering in handen heeft. Daarmee verdwijnt de marktwerking uit de zorgverzekering en worden honderden miljoenen bespaard op de uitvoering. Leijten: 'Los van de besparing op bureaucratie, wordt de professionele autonomie hersteld omdat artsen en andere zorgverleners de zeggenschap terug-

neer het inkoopproces door één publieke zorginkoper zou worden gedaan, kan op jaarbasis zo'n 220 miljoen euro bespaard worden. Daarnaast – zo stelt het rapport – wordt sponsoring, acquisitie en reclame overbodig als er één nationale uitvoerder van de basisverzekering is.

Volgens een peiling van Maurice de Hond staat 60 procent van de Nederlandse bevolking positief tegenover het SP-plan. Opvallend is ook dat er bij de kiezers van geen enkele partij steun is voor voor het huidige systeem van marktwerking tussen zorgverzekeraars en concurrentie tussen zorginstellingen. Vooralsnog is de meerderheid van de Tweede Kamer nog niet zo ver. 'Wij zullen niet rusten totdat onze plannen realiteit worden', zegt Renske Leijten. 'Als het nu nog niet lukt, dan later. Bijvoorbeeld als inzet bij de komende verkiezingen. Buitenparlementair, onder de mensen in het land, kan ons plan dus al op veel enthousiasme rekenen. Nu wordt het tijd dat dit ook door gaat dringen bij politici in Den Haag. Het gaat immers om betere en betaalbare publieke zorg. Ik ben ervan overtuigd dat Nederland op dit alternatief zit te wachten.' •

Lees het SP-plan 'De Landelijke Zorgvoorziening' op www.sp.nl/7vRT

tekst Rob Janssen
illustratie Arend van Dam

COLUMN

De schande van deze tijd

Zoals zoveel ouders is ook mijn moeder overleden in het verpleeghuis. Ruim tien jaar geleden. Het heette destijds nog Vita Nova, een rare naam natuurlijk wanneer je weet dat de meeste bewoners de laatste fase van hun leven in dat huis doorbrengen.

Veertig jaar geleden werd er breed onder de bevolking schande gesproken van de wijze waarop onze ouderen bij Vita Nova werden ondergebracht en behandeld. Onze opa's en oma's sliepen allemaal op zaal. De ramen van dit oude ziekenhuis waren zo hoog dat men alleen de kruinen van de bomen en de lucht kon zien. De stank was ondraaglijk en het eten slecht. We besloten als SP-afdeling om samen met de verpleegkundigen, de verzorgenden en betrokken familieleden het comité Van Mens Tot Mens op te richten. We haalden meer dan 5.000 handtekeningen op onder de bevolking om zo aandacht te vragen voor de wantoestanden. We eisten verbetering. En die kwam er. Er werd besloten tot sloop en nieuwbouw.

Daarmee waren zeker niet alle problemen opgelost. Het was het Kamerlid Ina Muller-van Ast (PvdA) dat toen al, in de jaren zeventig, sprak over de noodzaak van 'meer handen aan het bed'. Het personeelstekort is echter nooit opgelost. Terwijl de bureaucratie alleen maar toenam, net zoals de afstand tussen de leiding en de werkvloer. Dit was en is nog steeds het landelijke beeld.

Het is de schande van deze tijd dat de mensen die dit land hebben opgebouwd nog steeds zo worden verwaarloosd. Het gaat om kwetsbare mensen, die zich hoe genaamd niet kunnen verweren. We zijn een rijk land en zouden toch niet in staat zijn deze mensen een menselijke levensavond te bezorgen? Dat gelooft niemand. Met de menselijke maat, kleinschalig dus, en met toereikende middelen en voldoende personeel, en minder bureaucratie en grootverdieners aan de top komen we al een heel eind.

Jan Marijnissen

‘HOE DURVEN ZE BIJ DE SP!’

Aan het einde van 2014 is eindelijk het debat losgebroken over de te grote verschillen in Nederland. SP-leider Emile Roemer blikt terug op het politiek jaar 2014 en heeft zin in 2015: ‘Een samenleving met kleinere verschillen is voor iedereen beter.’

› Hoe kijk je terug op 2014?

‘Afgelopen jaar was voor de SP het jaar van twee fantastische verkiezingen. De gemeenteraadsverkiezingen waren voor ons de beste ooit. Niet alleen deden we in meer plaatsen mee dan ooit, maar ook kregen we meer raadsleden dan ooit. En – minstens zo belangrijk – we hebben kunnen bewijzen dat we kunnen onderhandelen en het verschil kunnen maken in 44 plaatsen waar we in het college zitten. Het is tekenend dat we besturen in de grote steden zoals Utrecht, Amsterdam en Eindhoven. Ook een goed teken vond ik dat we in steden als Heerlen en Hengelo de beloning kregen voor betrouwbaar en herkenbaar besturen; we wonnen vaak als coalitiepartij.’

› Leveren we niet te veel in door samen te werken met bijvoorbeeld de VVD?

‘We krijgen niet voor honderd procent onze zin. Maar we maken het verschil door op voor ons belangrijke onderwerpen veel binnen te halen. Voor onder meer de zorg, het armoedebeleid en de volkshuisvesting maakt het veel uit of de SP meebestuurt of niet. De kiezer weet dat de SP niet in een college gaat als er niet een goed programma ligt.’

› Er waren ook Europese verkiezingen.

‘Ja, en ook daar haalden wij de beste uitslag ooit. En het was ook nog de eerste keer dat we de grootste partij op links waren. Ik heb dan ook erg veel zin in de volgende verkiezingen: de Provinciale Statenverkiezingen in maart.’

› Waar gaan die verkiezingen over?

‘Die verkiezingen zijn natuurlijk gewoon landelijke verkiezingen; de nieuw gekozen Provinciale Statenleden kiezen de Eerste Kamer. De vijf coalitiepartijen – ik neem de drie gedoogpartijen er maar even bij – die hebben met één zetel een meerderheid in de senaat. Neem het leenstelsel, het schuldenstelsel moet je het noemen. Een verschrikkelijk slechte wet die jongeren diep in de schulden stort. Die gaat waarschijnlijk in de Eerste Kamer met één zeteltje meerderheid aangenomen worden. Of neem de Wet langdurige zorg, de afbraak van de Wmo, de Participatiewet; allemaal met een minimale meerderheid erdoor gejaast. Daar kun je nu een streep door zetten. Als zij die meerderheid kwijtraken, dan zal het vanaf dan veel meer over links moeten gaan. Dan zal het veel meer op de sociale, menselijke toer moeten gaan.’

› Zit er wat belangrijks aan te komen?

‘Nou, wat dacht je van het nieuwe belastingplan. Ik hoop dat we zo groot worden dat wij daar een belangrijke rol in kunnen spelen. Zodat het eindelijk een keer eerlijker kan. En dat het niet wéér zo gaat dat de miljonairs er met een dikke bonus vandoor gaan en dat Jan met de pet, die keihard werkt in de fabriek, in de wegenbouw of in de zorg, weer de rekening gepresenteerd krijgt.’

› De verschillen in de samenleving; ben je tevreden dat het er eindelijk over gaat in Nederland?

‘Ja, maar ik ben pas tevreden als de uitkomst goed is. Alleen praten is niet genoeg. De mensen zijn op dit moment terecht heel erg boos. Om twee redenen. De meest vermogenden zijn er ook in de crisis weer miljarden op vooruit gegaan, terwijl de mensen die het minst verdienen juist steeds meer in de schulden zijn terechtgekomen; de koopkracht van de laagste inkomens is jaar in jaar uit omlaag gegaan. De tweede reden dat mensen boos zijn: de publieke sector wordt afgebroken en aan de markt overgelaten. Mensen zien dat steeds meer in handen komt van mensen die elkaar baantjes toebedelen en graaiers. We hebben net weer een parlementaire enquête gehad over de woningcorporaties; ons Tweede Kamerlid Farshad Bashir zat in de enquêtecommissie. Conclusie van het onderzoek: bestuurders hebben hun zakken gigantisch volgegraaid en de huurders moeten daarvoor betalen. De zorg wordt afgebroken, de sociale volkshuis-

vesting wordt afgebroken, de sociale zekerheid wordt afgebroken.'

› **Dus het gaat om geld?**

'Nee. Dit vind ik de kern van ons verhaal: mensen moeten de kans krijgen om wat van hun leven te maken. Iedereen is in eerste instantie zelf verantwoordelijk om wat van de toekomst te maken; mensen zijn verantwoordelijk voor hun eigen geluk. Maar dan moet je mensen niet de kansen daartoe ontnemen. Als studeren onbetaalbaar wordt, als de zorg te duur wordt, als het recht onbetaalbaar wordt, als het wonen te duur wordt, dan ontnem je mensen de kans, terwijl we een rijk land zijn. Er is genoeg voor iedereen, maar we verdelen het niet goed.'

› **Armoede is meer dan alleen gebrek aan geld.**

'Als je niet rond kunt komen, heeft dat verregaande consequenties. Mensen die structureel te weinig geld hebben, leven veel

ongezonder, gaan eerder dood. Hoe hard wil je het hebben? Sociale contacten worden minder. Ik heb kinderen in de klas gehad die niet naar feestjes konden, want dan moet je andere kinderen ook weer terug-uitnodigen. Kinderen die zeggen dat ze geen vriendjes mee naar huis mogen nemen omdat ze dan kunnen zien hoe het er bij hen thuis voor staat. Dus het heeft een enorme impact op de sociale ontwikkeling van mensen. De politici van de regerings- en gedoogpartijen denken in bezuinigingen – wat het met mensen en met de samenleving doet is van later zorg. En dan krijgen we straks weer een paar parlementaire enquêtes en dan vragen we ons weer met zijn allen af hoe de politiek zo stom heeft kunnen zijn.'

› **Het moet dus veel gelijkjer?**

'Laten we eens beginnen met eerlijker belasten. Iedereen snapt dat het niet klopt dat als je een vermogen van meer dan een miljoen hebt, je nauwelijks belasting betaalt.

Dat er instanties rapporten schrijven hoe multinationals slimmer belasting kunnen ontwijken. Hoe die multinationals de wereld rondtrekken om te kijken waar ze zich zoveel mogelijk kunnen onttrekken aan hun verplichting de samenleving te ondersteunen door belasting te betalen. Jij en ik moeten ook belasting betalen. De bakker op de hoek moet gewoon belasting betalen. Als hem dat een keer niet lukt, dan is hij zwaar de pineut. Maar de grote jongens komen er gewoon mee weg. Dat verschil is niet uit te leggen.'

› **Denk je dat er voldoende steun is voor eerlijker delen?**

'Zeker weten. Mensen zien wat er in de ouderenzorg gebeurt. Zij zien hoe mensen verstoken blijven van fatsoenlijke thuiszorg. Het kan niet meer. Er is een grens overschreden. Maar boosheid is niet genoeg. Mensen moeten ook weten dat het anders kan.'

› **Vakbonden willen ook wel die kant op.**

'We staan absoluut niet alleen. Het is nu aan ons om het voortouw te nemen en het af te dwingen. En ons niet meer te laten piepelen door de mensen die ons – terecht – als een bedreiging zien.'

'Er is genoeg voor iedereen, maar we verdelen het niet goed'

› Hoe pak je die ongelijkheid aan?

‘Het gaat om eerlijk werk, eerlijk loon, eerlijke belastingen, eerlijke toegang tot zorg en onderwijs en een eerlijke democratie waar mensen iets te zeggen hebben over hun werk en hun leefomgeving. Wat wij dus willen is zorgen dat de belasting eerlijk geheven wordt en dat niet door allerlei constructies degenen die er het beste voorstaan ook nog eens met de voordelen weglopen. Dat is één. En twee is dat we de publieke sector weer in publieke handen krijgen. Wil je een einde maken aan de marktwerking in de zorg? Dan moet je een einde maken aan de enorme machtspositie van de zorgverzekeraars. Dan moet je het lef hebben om tegen de mensen op de werkvloer te zeggen: in plaats van jou te wantrouwen, vertrouw ik je. Beste wijkverpleegkundige, leraar in de klas, agent: we vallen je niet meer lastig met managementlagen en formulieren. We maken de sector weer van de mensen die het werk doen, en niet van de honderden instanties die elkaar bezighouden en Nederland overladen met protocollen, keurmerken en allerlei andere bureaucratie. We maken de woningcorporaties weer van de huurders. Huurders moeten over de eigen woning kunnen gaan. We willen de economie democratiseren. Dan krijgen ondernemers en werknemers meer stem in het bedrijf en zijn ze niet meer afhankelijk van het korte-termijndenken van de machtige aandeelhouders. Dan zul je zien dat dat werkgelegenheid oplevert, dat je meer stabiliteit in het bedrijf krijgt en een hogere productiviteit omdat mensen over hun eigen werk gaan. En dan worden bedrijven niet meer ineens opgekocht en met schulden volgestopt zodat de aandeelhouders hun zakken kunnen vullen.’

‘Die clubjes staan niet te juichen bij onze ideeën’

› Het gaat dus over macht.

‘Wie heeft het voor het zeggen? Een aantal onderdelen van de samenleving vinden wij zo belangrijk, dat we er zelf over moeten gaan. Samen. Als een bank te groot is om failliet te gaan, dan moet die niet van een paar mensen zijn. Als de gevolgen van het omvallen van zo’n bank voor iedereen enorm zijn, dan moeten we er ook met ons allen over gaan. Het is niet zo moeilijk, maar om er te komen is niet gemakkelijk. Want je komt aan de machtspositie van mensen. Al die clubjes die elkaar de baantjes toe-

EERLIJKER DELEN MOET EN KAN

In de publicatie *Er is genoeg voor iedereen; kiezen voor rechtvaardigheid* laat de SP zien hoe het met de verdeling van rijkdom in Nederland zit, wat de gevolgen ervan zijn en wat de SP ermee wil. Met grafiekjes, argumenten, weerleggingen, persoonlijke verhalen en voorstellen wordt duidelijk dat eerlijker delen moet én kan. Emile Roemer schrijft in het voorwoord van het boekje: ‘De discussie over ongelijkheid is niet zo ingewikkeld. Wij kunnen er samen voor zorgen dat de gescheiden werelden waarin we leven een stukje dichterbij elkaar komen. Dat kan door de lasten van lage en middeninkomens te verlagen en die van de allerrijksten iets te verhogen. Zo pakken we de extremen aan; dan hoeven 400.000 kinderen niet op te groeien in armoede en krijgen middeninkomens meer te besteden.’

Er is genoeg voor iedereen; kiezen voor rechtvaardigheid is te bestellen op shop.sp.nl

schuiven, die staan niet te juichen bij deze ideeën.’

› Maar die worden toch ook beter van een eerlijker samenleving?

‘Een samenleving met kleinere verschillen is voor iedereen beter. In landen met kleine verschillen zijn de mensen gelukkiger, is de criminaliteit lager, zijn mensen gezonder en staat de economie er beter voor. Het gaat hier ook om de publieke moraal. Dat werd voor mij een paar weken geleden weer eens

heel duidelijk: ik zat in een discussieprogramma met een mevrouw uit de thuiszorg. Zij vertelt dat ze 20 procent van haar salaris moet inleveren in vier maanden tijd. En dat salaris is al niet veel. In diezelfde week is er een hoorzitting in de Tweede Kamer van bestuurders in de zorg, die komen moppen dat de nieuwe norm – 178.000 euro – te laag is. En de zorgbestuurders die nu meer verdienen, die krijgen zeven jaar de tijd om terug te gaan naar die norm. En diezelfde bestuurders besluiten wel dat de thuiszorgmedewerker in vier maanden tijd van een

al veel te laag salaris nog eens 20 procent moeten inleveren. Dat is de discussie over publieke moraal en ongelijkheid in een notendop, wat mij betreft.’

› In die discussie wordt de SP graag weggezet als ongeïnformeerd, ‘gemakkelijk roepen’.

‘Het ergert andere partijen dat de SP steeds in een vroeg stadium haarscherp analyseert waar het beleid naartoe gaat. Zij bedenken beleid op tekentafels. Ze hebben amper contact met de mensen om wie het gaat. En te vaak hebben de politici die deze keuzes maken er zelf voordeel bij – meteen al, of direct na hun politieke carrière. Ze willen het dus niet horen. Maar de SP hoeft zich niet te laten aanpraten dat we het niet scherp zien. Pak een willekeurig onderwerp en lees wat de SP daar jaren geleden over zei. Reden te meer om te zeggen: de SP moet het maar eens gaan doen. We hebben de goede ideeën. Het plan van Renske om de zorgverzekeraars af te schaffen en één solidair systeem op te zetten wordt breed gesteund in de samenleving. De VVD was boos: een voorstel dat én de premies verlaagt én de marktwerking uit de zorg sloop; hoe durven ze bij de SP?!’

› Gaan we dat meer horen in 2015?

‘Wel als het aan mij ligt! Het wordt een heel mooi jaar. Met fantastische Provinciale Statenverkiezingen en een campagne waarin het zal gaan over eerlijker delen. Waarin mensen met ons de strijd verder oppakken voor een een menselijker samenleving. De strijd gaat langzaam, zeker voor mensen die zien wat de afbraak van de samenleving met mensen doet. Maar net zoals verkiezingsuitslagen op lange termijn de SP steeds groter maken, maken onze ideeën ook school. Ik weet nog dat Marijnissen en Poppe in de Kamer de topsalarissen in de publieke sector aan wilden pakken. Dat was 148 tegen 2: “Wat zijn jullie toch jaloers.” Maar nu is unaniem in de Kamer aangenomen dat de salarissen in de publieke sector niet hoger mogen zijn dan een ministerssalaris. We krijgen onze dingen voor elkaar, alleen duurt het soms wat langer.’

‘Ik wens iedereen die dit leest een heel mooie kersttijd toe, met veel gezondheid en geluk in een mooie sfeer. Voor 2015 wens ik Nederland een strijdbaar jaar toe, waarin gewerkt wordt aan een eerlijker samenleving. Er is genoeg voor iedereen.’ ●

tekst Diederik Olders
foto's Suzanne van de Kerk

> SP DOET HET GOED BIJ HERINDELINGSVERKIEZINGEN

foto Sander van Corspronk

Uitslagenavond in Den Bosch.

Bij de gemeenteraadsverkiezingen in Den Bosch, Oss en Nissewaard heeft de SP een goed resultaat geboekt, ondanks een zeer lage opkomst. In Oss werd de SP de grootste landelijke partij, met 24,6 procent van de stemmen – anderhalf procent meer dan in 2010. De lokale partij VDG werd de grootste, door heel goede scores in de kernen buiten de stad Oss. In de stad was juist de SP veruit de grootste. Ook in Den Bosch behaalde de SP meer stemmen dan vorige keer, maar dat vertaalde zich helaas

niet in een extra zetel. Wel was de SP procentueel de grootste op links: zowel GroenLinks als de PvdA werden (links) ingehaald. In Nissewaard – een herindelingsgemeente met onder andere Spijkenisse – groeide de SP spectaculair van 1 naar 3 zetels.

Score 2014: 459 zetels

SP-leider Emile Roemer was bij de uitslagenavond in Den Bosch: 'Na de grote winst bij de gemeenteraadsverkiezingen in

maart hebben we ook nu een mooie uitslag behaald. In alle drie de gemeenten hebben meer mensen op de SP gestemd dan vier jaar geleden.' Na de verkiezingen in Den Bosch, Oss en Nissewaard komt het totaal aantal gemeenteraadsleden van de SP op 459. Dat zijn bijna 200 zetels meer dan bij de vorige gemeenteraadsverkiezingen. Roemer: 'Het is nu tijd om samen op te trekken met alle mensen die willen strijden voor een menselijk en sociaal Nederland. Een land waarin ouderen de zorg krijgen die ze verdienen en waarin we investeren in banen, goed onderwijs en een fatsoenlijk pensioen. Daarom roep ik alle SP-stemmers op om zich aan te sluiten. Samen zetten we de strijd voort.'

Flashmob

De afdeling Den Bosch had voor de campagne een opvallend filmpje gemaakt. Martin Hurkens, winnaar van Holland's Got Talent in 2010, verkleed als zwerver, begint in een winkelcentrum ineens prachtig te zingen. De flashmob komt in actie en wat volgt zijn verbaasde gezichten en een prachtig filmpje.

Bekijk het filmpje op denbosch.sp.nl

> ZORGLEERLINGEN IN HET NAUW

Er zijn grote zorgen over de begeleiding en ondersteuning van zorgleerlingen die niet meer terecht kunnen in het speciaal onderwijs, maar extra zorg en begeleiding in de klas moeten krijgen in het reguliere onderwijs. Docenten ervaren een te hoge werkdruk om aan de zorgbehoefte van leerlingen te kunnen voldoen. Bijna een op de drie ouders geeft aan dat hun kind op een school is geweigerd vanwege zijn of haar specifieke zorgbehoefte. Dat blijkt uit onderzoek van SP-Tweede Kamerlid Tjitske Siderius onder bijna 700 docenten en ouders van kinderen die te maken hebben met het zogeheten 'passend onderwijs'.

'Plofklassen'

Volgens Siderius zijn extra maatregelen nodig om ervoor te zorgen dat kinderen met een extra zorgbehoefte in de klas de zorg krijgen die ze nodig hebben. 'We moeten af van de plofklassen. Een klas met meer dan dertig leerlingen is niet meer van deze tijd. En zeker als in zo'n klas

kinderen worden geplaatst die tot voor kort op het speciaal onderwijs zouden worden geplaatst, is het voor docenten niet meer te behappen. Bijna 90 procent van de docenten ziet de werkdruk sinds de invoering van 'passend onderwijs' verder stijgen.'

'Gevaarlijk experiment'

De SP wil dat het kabinet extra investeert in klassenassistenten, interne begeleiders en remedial teachers. 'Zo kunnen we de werkdruk voor docenten verlichten en de zorg voor deze leerlingen verbeteren. Het 'passend onderwijs' is een gevaarlijk experiment, we kunnen niet toestaan dat kinderen de dupe worden en niet de zorg krijgen die ze eigenlijk nodig hebben. Daarom is het belangrijk dat er voldoende onderwijsplekken in het speciaal onderwijs blijven bestaan.'

Het volledige rapport *Zorgleerlingen in het nauw* is te vinden op www.sp.nl/3sZ6

foto Renske Leijten

> OMGEKEERDE STAKING

Ziekenhuis de Sionsberg in het Friese Dokkum is failliet. SP-Tweede Kamerleden Emile Roemer en Renske Leijten brachten kort na het nieuws een bezoek (foto). Zij delen de zorgen van specialisten, huisartsen en verpleging dat sluiting desastreus is voor bereikbare ziekenhuiszorg in die regio. Wat de SP betreft blijft het ziekenhuis open. Emile Roemer twitterde zijn bewondering voor de mensen van de Sionsberg als volgt: 'De omgekeerde staking. Personeel Sionsberg Dokkum werkt zonder salaris door in strijd voor doorstart ziekenhuis. #respect #klasse'. De SP heeft direct een debat aangevraagd.

foto's Wouter van Noord

Thijs van Domburg (links), René van Meurs (rechts) en Monroe (onder) in actie in het SP-partijpand De Moed.

> THEATER DE MOED: NIEUWSGIERIGHEID, AANDACHT, WAARDERING EN PLEZIER

Dat er een hoop talent in ons land rondloopt bleek maar weer eens tijdens de derde editie van Theater de Moed. Stand-upcomedians van de Comedytrain René van Meurs en Thijs van Domburg stonden garant voor een mooie mix van zelfreflectie, observaties en humor. Muzikaal vuurwerk was er van Monroe. Vijf topmusici, perfect samenspel van gitaar,

banjo, viool, mandoline, bas en zang. Unplugged en met aanstekelijk plezier. De staande ovatie was meer dan terecht. 't Was een mooie zondagmiddag in Theater de Moed. Dat smaakt naar meer... en dat komt er. Hou de SP-site en de Tribune in de gaten voor data en programmering van Theater de Moed 2015.

> FNV BONDGENOTEN ALSNOG AKKOORD MET FUSIE

Uiteindelijk was er dan toch een ruime meerderheid. Op 27 november stemde tijdens het congres van FNV Bondgenoten 91 procent van de afgevaardigden alsnog voor de fusie die de FNV tot één grote en sterke vakbond moet maken. Daarmee wordt het eerdere fiasco (zie Tribune november) ongedaan gemaakt. SP-senator Tuur Elzinga (foto) was een van de zogenaamde 'kwartiermakers' die vorming van de nieuwe vakbond voorbereiden.

Waarom stemde FNV Bondgenoten ditmaal wel voor? Elzinga: 'De vorige keer stemden veel afgevaardigden tegen omdat er nog de nodige zorgen waren. Er is deze keer door de bondsbesturen veel meer geïnvesteerd in het aangaan van gesprekken met leden en het uitleggen van wat er op het spel staat. Dat heeft gewerkt. De sfeer tijdens het congres was erg goed.' En nu? 'Wel, die gefuseerde sterke FNV komt er dus. Er zijn nu geen interne hobbels meer. De bonden kunnen nu echt gaan samenwerken en de blik naar buiten richten. Want ik zou zeggen: er is genoeg

foto Bas Stoffelsen

werk aan de winkel. Ik hoorde afgelopen zomer de voorzitter van de Bundesbank zeggen dat de lonen omhoog moeten. Als zo iemand dat al zegt! Kijk je naar het beleid van de kabinetten-Rutte, dan is er buiten Griekenland en Cyprus eigenlijk geen ontwikkeld land dat sinds het begin van de crisis economisch slechter bestuurd is dan Nederland. Dat beleid verdient een alternatief en om dat te bereiken is een sterke en zelfverzekerde vakbeweging nodig.'

> 25 JAAR NA VAL MUUR: EERSTE LINKSE 'LANDESVATER'

Hij heet Bodo Ramelow, hij is 58 jaar en als u dit leest is hij met alle waarschijnlijkheid al gekozen tot eerste socialistische minister-president van Duitsland. Na de voor Die Linke succesvol verlopen verkiezingen in de oostelijke deelstaat Thüringen besloten de socialisten samen met de sociaal-democraten (SPD) en de Groenen (Die Grünen) een coalitie te vormen. Dat betekent dat Die Linke als grootste van die drie de zogenaamde Landesvater ('deelstaatvader') mag leveren.

Het moment waarop Linke, SPD en Grünen hun coalitie-akkoord op tafel legden mag als bijzonder beschouwd worden. Dat gebeurde namelijk vlak na de herdenkingen van de val van de Muur, in november precies 25 jaar geleden. Die leidde de val van het DDR-regime in en maakte de weg vrij voor de Duitse hereniging. Velen dachten dat het daarmee voorgoed gedaan zou zijn met het socialisme in Duitsland, maar linkse krachten in Oost en West verenigden zich ook. Fusiepartij Die Linke won al snel het vertrouwen van de mensen in de oostelijke deelstaten en werd regeringspartij in de deelstaten Brandenburg en Berlijn. In West-Duitsland legde de partij een bescheidener doch gestage opmars aan de dag, alhoewel de laatste deelstaatverkiezingen wat tegenvielen. In de Bondsdag is Die Linke momenteel de derde partij met 64 van de 631 zetels.

> RECHTS TEGEN RECHTS

Jaarlijks trekken in november neonazi's demonstratief naar het Duitse dorp Wunsiedel, waar tot 2011 Hitlers rechterhand Rudolf Hess begraven lag. In plaats van alleen een tegendemonstratie te organiseren, besloten de inwoners van Wunsiedel dit jaar de neonazi's warm te onthalen. Met regenboogconfetti, spandoeken en gejuich. De bewoners hebben namelijk een sponsorloop georganiseerd voor hun onwelkome gasten, onder het motto *Rechts tegen Rechts: de meest onvrijwillige sponsorloop van Duitsland*. Iedere meter die gemarcheerd werd door de neonazi's, leverde 10 euro op voor de organisatie EXIT-Deutschland. De neonazi's haalden maar liefst 10.000 euro op: voor steun aan mensen die uit het neonazi-milieu willen stappen.

foto Maarten Hartman / Hollandse Hoogte ©

SPOOKHUIS ZORG

De zorg gaat veranderen, luidt de slogan. Makkelijk gezegd. Gemeenten zitten zwaar in hun maag met de zorgtaken die het Rijk op hun bord heeft gegooid. Omdat op 1 januari de 'transitie' moet zijn afgerond, kent de creativiteit soms geen grenzen. De bezuinigingen op thuiszorg leveren duivelse dilemma's op. Een kleine rondgang door Nederland Zorgland anno nu lijkt soms op een ritje door een macaber spookhuis.

VOLKOMEN ACHTERLIJK

Zijn de mensen in Groningen volkomen achterlijk? Of alleen degenen die ondersteuning nodig hebben in deze stad? Dat zou je kunnen gaan denken, als je de tips ziet die de gemeente aan mensen geeft om zo lang mogelijk thuis te kunnen blijven wonen. Op de website Wij Groningen regent het adviezen als: 'Misschien kunt u kijken welke winkels dichtbij zijn. Dan hoeft u niet zo ver.' 'Als u vaker hetzelfde kopje of beker gebruikt, heeft u minder afwas.' En: 'Soep uit blik is makkelijk klaar te maken. U hoeft het alleen maar op te warmen.' Oh ja: 'En uw ramen kunt u misschien ook wat minder vaak lappen.' Immers: 'De zorg in Groningen? Gaat veranderen...', meldt de website, die een orkaan van hoon en kritiek losmaakte. De gemeente schrapte daarop naar verluidt inmiddels een aantal adviezen die wat al te lullig waren. De Groningse SP-fractievoorzitter Jimmy Dijk wil echter dat de site helemaal uit de lucht gehaald wordt. Hij vindt de tips veelal schofferend. 'Kijk, er is uiteraard niks mis met informatie geven aan mensen. Maar als jij mensen bijvoorbeeld gaat vertellen dat ze moeten gaan zitten tijdens het strijken, dan neem je mensen met een zorg- of hulpvraag niet

foto: Jeroen van Kooten ©

Jimmy Dijk.

serieus. Of wat dacht je van het advies om een betere baan te zoeken als je niet genoeg verdient? Absúrd! Oh, moet jij daar om lachen? Nou, ik niet. Ik vind het uitermate pijnlijk. Groningen schaft per 1 januari de huishoudelijke hulp af. Deze website toont aan hoe coalitiepartijen VVD, PvdA en D66 denken over participatie in de samenleving: bouw een website en de mensen zoeken het verder maar uit.'

Jimmy Dijk ontdekte dat de website 100.000 euro heeft gekost. Volgens de SP'er kost het opzetten van een website in de regel zo'n 35.000 euro. Dat zou betekenen dat Jalp – zo heet het 'burgerportaal' dat de site ontwikkelde – er 65.000 euro aan verdiende. Jalp deed dat in maar liefst 66 gemeenten. Worden daar ook alle zorg- en hulpvragers voor achterlijk gehouden? 'Nee', zegt Dijk: 'In andere gemeenten is de toon van de site heel anders. Elders wordt ook niet zo rigoureuus in de huishoudelijke zorg gesneden als in Groningen.'

Participatiesamenleving: bezoek een website en zoek het verder maar uit

ENORME BLUNDER?

Hoe ziet iemands leven eruit als plotseling de huishoudhulp geschrapt wordt? Moeilijk voor te stellen als je zelf nog alles kunt. Maar wat als je multiple sclerose hebt, zoals Irma Renting uit het Gelderse Kilder, en er iedere week een hulp komt poetsen? Hoe moet het dan verder, als die hulp straks niet meer komt? In dagblad De Gelderlander vertelde ze onlangs dat ze achterover sloeg van de brief die ze van de gemeente kreeg. Daar stond in dat het vanaf 1 januari haar eigen verantwoordelijkheid is om haar woning schoon te houden. Dus: familie of vrienden vragen. Of betalen. Of gewoon geen schoon huis meer.

Kan niet, zegt Rolf Smid van Ieder(in), de koepelorganisatie voor chronisch zieken en mensen met een beperking. 'Gemeenten kunnen niet zonder onderzoek te hebben gedaan en zonder deugdelijke motivering

foto: Bert Beelen / Hollandse Hoogte ©

Irma Renting.

aan te voeren zomaar iemands huishoudelijke hulp schrappen. Dat druist tegen de doelstellingen van de Wmo in, en is volgens ons in strijd met het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.' Ieder(in) heeft over een vergelijkbare situatie als bij Irma Renting inmiddels een rechtszaak aangespannen. 'Een soort proefproces', zegt Smid. Hoe dat gaat aflopen is onduidelijk, maar de inschatting is dat de rechtsgang geenszins kansloos is. In een inderhaast geschreven brief aan de Tweede Kamer schrijft staatsse-

cretaris Van Rijn dat 'gemeenten zorgvuldig moeten zijn bij het aanpassen van huishoudelijke hulp bij mensen met een lopende indicatie'. Rolf Smid: 'Van Rijn zegt weliswaar niet expliciet dat wij gelijk hebben. Wel laat hij doorschemeren dat hij eigenlijk ook vindt dat het in de geest van de wet is dat gemeenten door middel van een serieus gesprek kijken naar de persoonlijke situatie van mensen met een indicatie die nog van kracht is.'

Maar is het dan niet zo dat gemeenten die blindelings de huishoudhulp schrappen, een enorme blunder hebben begaan? Immers: vorige maand stelden zij hun begrotingen vast en daarin zijn ongetwijfeld de geraamde bezuinigingen op huishoudhulp al meegenomen. 'Ja, dat zou kunnen', bevestigt Smid: 'Gemeenten die dachten op deze manier goedkoper uit te zijn, krijgen wellicht toch te maken met toenemende kosten als ze deze zorg alsnog moeten toekennen.'

EINDSTATION

Onder het motto 'Stop de sluiting van verzorgingshuizen' overhandigde de SP in september 45.000 handtekeningen aan staatssecretaris Van Rijn. Want komende jaren moeten naar verwachting 800 tot 1.300 verzorgingshuizen sluiten. Gevolg: vele duizenden ouderen moeten gedwongen verhuizen. Mensen moeten langer thuis (kunnen) blijven wonen, vindt het kabinet. Maar hoe moet dat dan, nu gemeenten uitgerekend op de thuiszorg fors gaan bezuinigen?

Wat een gedwongen verhuizing kan betekenen voor hoogbejaarde zorgbehoevenden moge het voorbeeld van Jannie Westveer illustreren. 'De oorlog heeft Jannie overleefd. Maar dit niet.' Die woorden sprak Sietha Cornielje-Wams in een recente uitzending van EenVandaag. Zij is ex-voorzitter van de cliëntenraad van woon- en zorgcentrum De Golfstroom in Den Helder. Daar heeft de 81-jarige Jannie Westveer zich van het leven benomen. Wat eerder had ze een brief gekregen waarin haar en een groepje andere bewoners van De Golfstroom werd medegedeeld dat ze hun woning moesten verlaten. De brief kwam in augustus. Totaal onverwacht – per 1 januari moesten de appartementen geruimd zijn. Zorgkoepel Vrijwaard heeft namelijk een andere bestemming voor de benedenverdieping van een deel van het complex voor ogen. Het ging weliswaar om een bestemming als huisartsencentrum, maar de onrust en het verdriet werden er niet minder om. Enkel een informatiebijeenkomst voor de bewoners was nog gepland.

De aankondiging van gedwongen verhuizing sloeg in als een bom. De bijeenkomst leverde vooral informatie (lees: woede) op

SP'ers roepen staatssecretaris Van Rijn ter verantwoording; hier in Amersfoort waar SP-fractievoorzitter Ad Meijer hem de gouden zorgsloophamer aanbood.

jegens de directie. Volgens het Noordhollands Dagblad gaven vier hoogbejaarde bewoners aan liever dood te gaan dan te verhuizen. Directeur Coert Veenstra schakelde toen naar eigen zeggen 'de juiste zorgverlening' in, maar Kees Westveer, de zoon van de overleden vrouw, verklaarde daar niets van gemerkt te hebben. Mevrouw Westveer had het naar haar zin in De Golfstroom. Ze woonde, zo vertelde haar zoon de krant, graag op de begane grond,

omdat ze bang was voor kleine ruimtes zoals de lift. Ook was het fijn dat haar appartement aan de schaduwzijde van het complex gelegen was, want ze had snel last van warmte. Ze was een tevreden mens. En dan dit. De afscheidsbrief die ze schreef, is door Kees Westveer overhandigd aan SP-Tweede Kamerlid Renske Leijten. Vrijwaard-directeur Veenstra hield het kort in EenVandaag: 'Ik respecteer haar keuze om uit het leven te stappen.'

Ieder(in) spant een proefproces aan

foto Jiri Buller Fotografie / Hollandse Hoogte ©

Ben Oude Nijhuis.

TRIESTE THRILLER

Ontroerd en emotioneel was hij. 'Zo'n goeie hebben wij nog niet gehad', riepen talloze aanwezigen Ben Oude Nijhuis toe tijdens de AbvaKabo-demonstratie Red de Zorg, in Den Haag op 8 november. Oude Nijhuis schokte Nederland met zijn onthullingen in dagblad AD over Woonzorgcentra Haaglanden (WZH).

Bart van Kent, fractievoorzitter van de Haagse SP-gemeenteraadsfractie, kende hem persoonlijk. Kende, want Oude Nijhuis stierf een week na de demonstratie totaal onverwacht aan een hersenbloeding. Van Kent: 'Hij vertelde nog dat zijn dementerende vrouw na de commotie over de falende zorg bij WZH ineens wel alle zorg kreeg.' De perikelen rondom WoonZorgcentra Haaglanden (WZH) lijken op een heuse thriller. Maar dan wel een heel trieste. Signalen van ernstige misstanden, een affaire rond de vader van de staatssecretaris, het

ministerie dat dagblad AD onder druk zou hebben gezet, een klokkenluider die het verboden wordt om met de pers te praten. WZH kwam in het nieuws toen Ben Oude Nijhuis en zijn buurman Joop van Rijn – inderdaad: de vader van – schrijvende verhalen vertelden in het AD. Van Rijn vertelde onder meer dat zijn dementerende vrouw soms niet verschoond was en dat haar dan de urine langs de enkels liep. Het ministerie zou volgens de Volkskrant publicatie van het artikel hebben willen tegenhouden op grond van de 'privacy' van de staatssecretaris, maar de familieband lekte 'via andere kanalen' toch uit. Tot ieders verbazing zat staatssecretaris Van Rijn even later in de talkshow Pauw. Tegenover Ben Oude Nijhuis nota bene. Brak de staatssecretaris als landelijk zorgregievoerder voor de tv-camera's een extra hartstochtelijke lans voor de kwaliteit van de ouderenzorg? Niet echt. De Haagse SP-raadsfractie riep de verant-

woordelijk wethouder op om bij het kabinet aan de noodbel te trekken over de misstanden. Bart van Kent licht toe: 'Het gaat hier om inwoners van Den Haag, voor hen komen we op. Als SP kunnen we het niet accepteren dat er mensen in onze stad verkommeren. In het verleden hebben we vaker gewezen op soortgelijke misstanden, maar de wethouder sprak dan van 'incidenten' en zei dat er overall weleens fouten worden gemaakt. Maar daar kan hij in mijn ogen nu niet meer mee weggkomen, het gaat hier echt om een structureel probleem.'

Een structureel probleem heeft WZH zelf in ieder geval niet, tenminste niet in financiële zin. Volgens nieuwssite joop.nl maakte het bedrijf vorig jaar nog 2,8 miljoen euro winst. 'Wij hebben WZH-topman De Glint vorig jaar nog genomineerd voor de verkiezing van De Grootste Graaier van Den Haag. Omdat ie – als topman van een organisatie die betaald wordt met publiek geld – 235.000 euro per jaar verdiende. Je ziet vaak dat zorgorganisaties te veel dure mensen in de top hebben rondlopen. Dat staat in schril contrast met het feit dat er vaak te weinig geld is om goed en voldoende zorgpersoneel in dienst te nemen. Het Rijk is weliswaar verantwoordelijk voor verpleeg- en verzorgingshuizen, maar misstanden zijn niet alleen de landelijke overheid aan te rekenen.' Volgens Van Kent bedient WZH zich ook van een bijzondere tactiek om verzorgingshuizen te sluiten. 'Door middel van het plaatsingsbeleid wordt bewust toegewerkt naar lege bedden, waarna ze de locatie leeg laten lopen. Vorig jaar leidde dat ertoe dat mensen gedwongen van Den Haag naar onder meer Zoetermeer moesten verhuizen. Je kunt je niet voorstellen wat dat voor onzekerheid onder bewoners en zorgmedewerkers veroorzaakte.'

KANNIBALEN

'De zorg wordt onbetaalbaar, horen we dagelijks van onze depressieve economen', schrijft SP-Kamerlid Henk van Gerven in een column op www.sp.nl – de website van de SP. 'Onze dure ouderen zouden onze collectieve uitgaven kannibaliseren.' In zijn column laat Van Gerven zien dat het percentage van het BBP dat wordt uitgegeven aan de zorg, veel lager is dan de media ons voorspiegelen. Dat werpt de vraag op wie de échte kannibalen zijn. Om dat te illustreren, geeft hij twee voorbeelden die boekdelen spreken.

'Onlangs kreeg ik de volgende mail van een collega neuroloog: de stof dimethylfumaraat

240 mg voor de behandeling van psoriasis en MS kost € 1,73 per tablet. Nu farmaceut Biogen de stof heeft geregistreerd voor de behandeling van MS en het medicijn Tecfidera op de markt bracht, kost een capsule van 240 mg €20,37 en per 1 oktober zelfs € 34,06 (+ 67%!).'

Aha, hier komt de rol van de farmaceutische industrie om de hoek kijken.

Voorbeeld 2. 'Uit de Marktscan Zorgverzekeringmarkt blijkt dat het "exploitatieresultaat" per basisverzekering verzekerde voor de grote 4 zorgverzekeraars in 2013 88 euro bedroeg. Een stijging van 27 euro ten opzichte van 2012.'

Dus ook de zorgverzekeraars eten een sub-

stantieel deel van de koek.

'Het kost ons 1/200 deel van onze totale welvaart om de AWBZ overeind te houden en elke oudere de zorg te geven die wij ook onze ouders zouden willen geven. Doen zou ik zeggen. En laten we de echte kannibalen in de zorg aanpakken.' ●

Lees de hele column op
www.sp.nl/zorgkannibalen

tekst Rob Janssen

LEIDSE JONGEREN ADOPTEREN OPA'S EN OMA'S

MET OMALIEF AAN TAFEL

Achttien Leidse jongeren met een Turkse achtergrond bezoeken elke week bewoners van het woonzorgcentrum Haagwijk. De meisjes 'adopter' een oma, de jongens een opa. Ze zijn inmiddels aan elkaar gewend geraakt, sterker, er is sprake van een hechte band.

OPA JAN-PIET VERPIETERDE op zijn kamer. Hij had geen behoefte aan contact en sloot zich af van de buitenwereld, totdat de jongens van OmaLief ten tonele verschenen. Dit project, waarvoor Mustafa Kus, bestuurslid van de SP in de Sleutelstad, drie jaar geleden het fundament legde, is onlangs bekroond met het Leidse Jeugdlint. De dementerende Jan-Piet zou het wekelijkse bezoek voor geen goud willen missen. En de jongens op hun beurt hebben opa in hun armen gesloten. Hij praat honderduit. Vooral over vroeger, want hoe dieper de herinneringen, hoe beter zijn reconstructie. Het geheugen doet rare dingen met een mens. Als opa Jan-Piet zich ontspannen voelt, haalt hij zijn mondharmonica tevoorschijn om zijn versie van het Wilhelmus te spelen. Als zijn optreden met applaus wordt begroet, begint hij te stralen.

Herkenning

'Mooi, hè. Zien dat opa blij is, al is het maar voor even, dat motiveert ons', zegt Berat Kus, zoon van Mustafa en een van de 'kleinzonen' van Jan-Piet. In het begin moesten ze aan elkaar wennen, nu herkent Jan-Piet de gezichten van zijn buddy's. 'Ik ben blij dat ik hieraan mee mag doen. Loyaliteit met ouderen zit in onze genen. Je mag er geen genoeg mee nemen dat ouderen vereenzamen. Op deze manier halen we ze uit hun isolement.' Berat, student bedrijfs-economie, heeft zijn eigen grootvaders nooit gekend. Zijn oma, de moeder van Mustafa Kus, leeft nog wel. Ze woont bij een zus van Mustafa. Alle kinderen, zes in totaal, geven haar 24 uur per dag verzorging. Professionele hulp komt er niet aan te pas, hoewel ze toch zwaar dement is. Mustafa: 'Ik ga me

niet op de borst kloppen. In onze cultuur is het normaal dat je voor jouw ouders zorgt. Je kunt niet verwachten dat dit in elke Nederlands familie gebeurt. De meeste ouderen komen als ze hulpbehoevend worden in een verzorgings- of verpleeghuis terecht. Vereenzaming onder ouderen neemt snel toe en kan extreme vormen aannemen. Dat mogen wij niet laten gebeuren.'

Inspiratie

Mustafa zocht contact met de sociaal-maatschappelijke Stichting Fatih en vond er een gewillig oor. Het resultaat van de samenwerking is OmaLief. Het initiatief mag rekenen op veel sympathie. Mustafa hoopt dat OmaLief zich over Nederland zal verspreiden. Er is al interesse getoond. Mustafa staat klaar om aan te sturen, te

Opa Jan-Piet pakt zijn mondharmonica om het Wilhelmus ten gehore te brengen.

'Fantastisch dat Nederlanders met verschillende achtergronden zo met elkaar omgaan'

adviseren en motiveren. Zonder medewerking van de zorginstellingen zal het niet lukken. 'Maar,' meent Mustafa, 'wie zegt hier nou nee tegen? Ik vind het fantastisch dat Nederlanders met verschillende culturele achtergronden zo met elkaar omgaan. Waardering voor elkaar, ongeacht wie je bent, daar wordt de samenleving beter van. Ik raak elke vrijdag weer ontroerd als ik zie hoe de opa's en oma's en de jongeren met elkaar omgaan. Deze ouderen hadden de hoop al opgegeven. Ze voelen zich nu weer gezien en gewaardeerd.'

Niet alle bewoners van Haagwijk voelden zich eenzaam en verlaten. Bij blinde Roos komen de kinderen ook over de vloer. Roos vindt het gewoon gezellig, dat babbelen met Beyza en Pakize, twee vriendelijke meisjes. Ze hebben een bloemetje meegenomen. Beyza studeert voor apothekersassistente, Pakize is verzorgende in opleiding. Bij OmaLief doet ze nuttige praktijkervaring op. Beyza bezocht in het dorp van haar familie vaak de omaatjes.

'Ze hebben veel kennis en ervaring, daarmee kunnen ze ons inspireren, zonder hen waren wij er niet.'

Levendig

De sfeer in de benedenzaal van Haagwijk is op vrijdagmiddag levendig. Aan de tafels worden gesprekken gevoerd, nu en dan klinkt er een lach op. Er liggen zelf gemaakte Turkse lekkernijen klaar. Mustafa geniet. 'Dit is toch een geweldige gelegenheid om de sterke kanten van de Turkse cultuur in stelling te brengen: gastvrijheid, respect en liefde voor onze ouderen.'

OmaLief richt zich op Turkse jongeren. Maar dit zouden jongeren met bijvoorbeeld een Marokkaanse achtergrond toch ook kunnen doen? Mustafa weegt zijn woorden. 'De Turkse gemeenschap is beter georganiseerd dan de Marokkaanse. Wij hebben veel meer stichtingen en verenigingen, er zijn veel plekken waar je terecht kunt. Dat ligt bij de Marokkaanse Nederlanders anders.' En autochtone jongeren? 'Ik heb begrepen dat studenten geld vragen. Zij verlenen ook huishoudelijke hulp, er schijnt zelfs een uitzendbedrijfje te zijn. Ze beschouwen het als een betaalde klus. Ze zouden het er ook bij kunnen doen. Maar ik wil niemand, van welke bevolkingsgroep dan ook, dwingen. Dit moet uit je hart komen.'

Mustafa, wiens vrouw Fatma en dochter Emine ook betrokken zijn bij OmaLief, wil graag dat de slogan van OmaLief in de Tribune wordt vermeld: 'Een traan doen verdwijnen, een glimlach doen ontstaan, dat is hetgeen waar wij voor willen gaan.' De Zangeres Zonder Naam, dochter van Leiden, had het kunnen zingen. ●

tekst Robin Bruinsma
foto's Karen Veldkamp

Vlak voordat deze Tribune gedrukt werd, bereikte ons het bericht dat oma Roos op 22 november is overleden aan de gevolgen van een herseninfarct. Op haar ziekbed hebben de jongeren van OmaLief afscheid van haar kunnen nemen en op uitnodiging van de familie van oma Roos hebben ze ook de begrafenis bijgewoond. De jongeren zijn erg aangedaan, zij hadden in korte tijd een goede band opgebouwd met oma Roos.

Na het bezoek brengen de jongeren 'hun' opa's en oma's naar hun kamer.

Pakize (l.) en Beyza (r.) met oma Roos.

> 'STUDIE-VOORSCHOT IS STUDIE-NEKSCHOT'

foto Sander van Oerspronk

Het was druk op het Malieveld. Vooraan Ellis Müller, medewerker ROOD en gemeenteraadslid in Zutphen.

Op 14 november demonstreerden duizenden studenten in Den Haag tegen het afschaffen van de studiefinanciering. SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk was er ook: 'Het leenstelsel gaat van tafel, net zoals we de langstudeerboete hebben weggekregen. Dit is geen studievoorschot maar een studienekschot.' De Tweede Kamer ging al akkoord met de afschaffing van de studiefinanciering en de invoering van het zogenoemde 'leenstelsel'. Met steun van zelfbenoemde 'onderwijspartij' D66 en GroenLinks. De Eerste Kamer moet nog akkoord gaan. Met deze demonstratie hopen de scholieren en studenten de druk op te voeren.

'Wie rijk is, mag slim zijn'

Merel Stoop van ROOD, jong in de SP: 'Ik noem het liever het schuldenstelsel. Duizenden jongeren geven aan niet aan een studie te beginnen vanwege de schuld, die kan oplopen tot 30.000 euro. Wie rijk is, mag slim zijn.' Ook SP-leider Emile Roemer was aanwezig om de studenten een hart onder de riem te steken. 'Schandalig dat zo met de toekomst van onze jongeren wordt omgesprongen. Jongeren moet je een vak leren en niet in de schulden steken.'

> 'TOPINKOMENS OMLAAG, EN EEN BEETJE SNEL GRAAG!'

Achttien managers van Liander, het bedrijf dat een deel van het energienet beheert, overschrijden de Balkenendenorm. Ruim dertig SP'ers voerden daarom onder het motto 'Topinkomens omlaag, en een beetje snel graag!' actie tijdens een relatieavond in Apeldoorn van Alliander, waar Liander onderdeel van uitmaakt. Peter Molengraaf, topman van Alliander, kreeg een 'geldstroommeter' aangeboden om te hoge salarissen op te sporen en snel te verlagen. Molengraaf verdiende vorig jaar 390.000 euro. Ook andere aanwezigen konden zich vrijwillig laten scannen met de geldstroommeter.

In gesprek

Alliander is een publiek bedrijf waarvan aandelen in handen zijn van overheden als de provincies Gelderland, Fryslân en Noord-Holland, en gemeenten waaronder Amsterdam en Apeldoorn. Verschillende SP-fracties van provincies en gemeenten die aandeelhouder zijn, hebben al vragen gesteld over de absurd hoge salarissen. Agnes Lewe, Statenlid voor de SP in

foto Matthias van Hunnik

Alliander-topman Peter Molengraaf met Paul Kusters, kandidaat-Statelid SP Gelderland.

Gelderland: 'De provincie zegt formeel niks te kunnen doen. Maar ze zouden wel met Alliander in gesprek kunnen gaan. Het bedrijf zou vrijwillig de afbouw kunnen

versnellen. En je zou dat als bedrijf op een hele nette manier kunnen doen zonder de individuele werknemer in problemen te brengen.'

> 'GEEN ONPERSOONLIJKE BEVALFABRIEKEN'

Driekwart van de verloskundigen vindt marktwerking een slecht idee. De druk door verzekeraars wordt te groot en het leidt tot onnodige diagnoses. Dit blijkt uit een grootschalig onderzoek door SP-Tweede Kamerlid Renske Leijten onder 1250 verloskundigen, 40 procent van de totale beroepsgroep in Nederland.

Kleinschalige zorg

Zestig procent van de ondervraagde verloskundigen geeft aan dat er in hun regio sprake is van concentratie van zorg, of dat hier plannen voor zijn. Leijten: 'Zij vrezen dat de concentratie leidt tot gezondheidsrisico's voor moeder en kind. Ook vinden ze het van groot belang dat zwangere vrouwen altijd kunnen blijven kiezen waar ze bevallen: thuis of in het ziekenhuis. Verloskundigen willen dat de zorg voor zwangere vrouwen dichtbij geregeld wordt en dat er meer tijd is voor begeleiding, voorlichting en emotionele ondersteuning.' Leijten stelt daarom voor om de menselijke maat te versterken in de verloskundige zorg. 'Verloskundigen geven aan dat ze geen onpersoonlijke bevalfabrieken willen maar kleinschalige zorg. Zo

kunnen zij de zwangere vrouwen geven waar ze naar zoeken: begeleiding en continuïteit van zorg.'

Lees het volledige rapport *De verloskundige aan het woord* hier: sp.nl/dP20

foto: Sander van Oorspronk

> NIEUWE LEDENDAG EN METEEN IN ACTIE

Zoals elk jaar organiseerde de SP afgelopen maand een nieuwe ledendag in de Tweede Kamer, voor mensen die het afgelopen jaar lid van de partij geworden zijn. De vijfhonderd aanwezige SP-leden zijn getraakteerd op rondleidingen, discus-

sies en muziek. Na afloop van de toespraak van Emile Roemer hebben de nieuwe leden zich bij de protestmars van de Abvakabo/FNV voor goede zorg gevoegd, die voor het Tweede Kamergebouw werd gehouden. (foto)

MEDE DANKZIJ DE SP wil de Arnhemse gemeenteraad de tegenprestatie voor mensen in de bijstand niet verplichten. Kernwoorden: **positief stimuleren** in plaats van dwang.

DE HAAGSE SP-FRACTIE wil snel hekken om de drukbezochte **havenhoofden op Scheveningen**. In augustus raakte een meisje van zes ernstig gewond na een val van een havenhoofd.

DE SP WATERLAND wil dat, in navolging van het Amsterdamse **armoedebeleid**, inwoners met een laag inkomen de kosten van de verplichte identiteitskaart vergoed krijgen.

DE SP ZUTPHEN is **uit de coalitie** gestapt. SP-wethouder Engbert Gründemann kreeg geen ruimte om zelf regie te voeren over het beleid waarvoor hij verantwoordelijk was.

DE SP-FRACTIES IN Zeeland noemen de voorgenomen **sluiting van de spoedeisende hulp** in Vlissingen onverantwoord.

PROVINCIES BESTEEDDEN IN 2013 17 procent van hun personeelskosten aan externen-inhuur. Volgens SP-Tweede Kamerlid Ronald van Raak kan 68 miljoen euro bespaard worden als de **Roemernorm** van maximaal 10 procent ook aan provincies wordt opgelegd.

sp.nl/tX4D

SP-TWEEDE KAMERLID Jasper van Dijk wil minder wantrouwen tegenover scholen en heeft concrete voorstellen gedaan om ze te verlossen van de **afrekencultuur en toetsgekte**.

sp.nl/Cv8k

'WE MOETEN **Rusland niet isoleren**. Daar komen ongelukken van, zeker in tijden van geopolitieke crisis', stelt SP-Eerste Kamerlid Tiny Kox, voorzitter van de linkse fractie in de Parlementaire Assemblée van de Raad van Europa.

sp.nl/f9S4

DE JEUGDWERKLOOSHEID bedraagt 16 procent – onder minderheidsgroepen zelfs 32 procent. SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut pleit daarom voor een **banenplan** en meer stageplekken voor migrantenjongeren.

foto SP Den Haag

De SP-afdeling Den Haag heeft geprobeerd een blanco cheque uit te reiken aan wethouder Wijsmuller. Afdelingsvoorzitter Hanne Drost (foto): 'Wijsmuller vraagt de gemeenteraad minimaal 176,7 miljoen uit te geven aan het Spuiforum 2.0, een cultuur- en onderwijscomplex, maar een uitwerking, visie of sterke stedelijke criteria ontbreken. Een blanco cheque dus.' De wethouder wilde de cheque echter niet in ontvangst nemen of reageren op de kritiek op zijn plannen. Hij had alleen oog voor de vormgeving van de cheque, die leek volgens hem te veel op de huisstijl van zijn eigen Haagse Stadspartij.

> 'PAK JONGE VEELPLEGERS BLINGBLING EN AUTO'S AF'

Jonge draaideurcriminelen moet je volgens SP-Tweede Kamerlid Michiel van Nispen treffen waar het pijn doet: in hun portemonnee. 'Hen stop je alleen als je hun blingbling, hun opbrengst en daarmee dus hun status afpakt.' Staatssecretaris Teeven van Veiligheid & Justitie heeft enthousiast gereageerd en toegezegd het plan te onderzoeken en verder uit te werken.

Financiële curatele

De huidige maatregelen werken volgens Van Nispen onvoldoende. 'Als je jongvrouwen veelplegers twee jaar lang uit de

maatschappij plukt is dat allerminst een garantie voor een delictvrij bestaan erna. Bovendien is het erg duur.' In navolging van hoogleraar Ido Weijers pleit Van Nispen er daarom voor dat jonge draaideurcriminelen na vijf vermogensdelicten voor twee jaar een 'financiële ondertoezichtstelling' door de rechter opgelegd moeten kunnen krijgen. 'Vervolgens kan regelmatig en nauwgezet op hun bezittingen worden gecontroleerd. Als ze niet kunnen aantonen via welke legale weg ze aan hun geld, of die nieuwe auto of scooter komen, wordt dat direct afgepakt.'

> CHRIS VERSCHUUREN OVERLEDEN

Zijn e-mail luidde rooiehond@tomaatnet.nl. En ooit liep hij verontwaardigd weg uit een SP-cursus, omdat hij tijdens een politiek rollenspel in de huid van een D66'er moest kruipen. Het zijn van die kleine dingen die 'een man met een groot socialistisch hart' (dagblad BN/De Stem) zo treffend typeren. Chris Verschuuren uit Moerdijk draaide er nooit omheen en in zijn geval was dat een charme. Raadslid, afdelingsvoorzitter (en -oprichter), Statenfractiemedewerker, partijbestuurslid en daarnaast ook nog actief vakbondslicid. Hij deed het allemaal met evenveel energie en enthousiasme. In 2011 kreeg hij van SP-senaatsfractievoorzitter Tiny Kox de Zilveren Tomaat opgespeld voor zijn verdiensten

foto SP Moerdijk

voor de partij. Ziekte dwong hem een tijd geleden zijn activiteiten te staken. Chris Verschuuren is 74 jaar geworden.

> GEBIT NIET NOODZAKELIJK?!

Bij de lokale SP'ers in Hoogeveen viel de mond open van verbazing toen ze hoorden dat de gemeente bijzondere bijstand voor een kunstgebit geweigerd had omdat het niet noodzakelijk zou zijn. De wethouder kon de mondelinge vragen hierover niet beantwoorden, dus wacht de SP Hoogeveen nu in spanning op de schriftelijke reactie. Vindt het college het werkelijk niet noodzakelijk dat mensen een gebit hebben om voedsel te kunnen kauwen?

> GEEN NIEUWBOUWWEISEN VOOR BESTAANDE BINNENVAARTSCHEPEN

De binnenvaart is de meest veilige en duurzame manier van transport. Toch moeten binnenvaartschepen aan zulke strenge eisen voldoen dat veel schepen onnodig op de sloop belanden. Samen met de VVD diende SP-Tweede Kamerlid Eric Smaling daarom een voorstel in voor minder verstikkende regels voor de binnenvaart. 'Er is geen noodzaak om nieuwbouweisen op te leggen aan bestaande binnenvaartschepen. Gelukkig zijn alle partijen het daarmee eens, dus nu is er werk aan de winkel voor de minister om de te strenge eisen die de Centrale Commissie voor de Rijnvaart stelt van tafel te krijgen.'

> 'BESCHERM PENSIOEN BIJSTANDSGERECHTIGDEN'

SP-Tweede Kamerlid Paul Ulenbelt heeft brede steun gekregen van de Tweede Kamer en staatssecretaris Klijnsma voor zijn wetswijziging, waardoor gemeenten mensen niet kunnen dwingen hun pensioen op te eten voor ze bijstand aan kunnen vragen. Aanleiding voor Ulenbelts voorstel was een plan van de gemeente Enschede hiertoe, dat na veel ophef is ingetrokken. Ulenbelt: 'Het pensioen is voor een waardige oude dag. Het is kortzichtig en onredelijk dat geld dat is gespaard voor die oude dag, moet worden opgemaakt omdat mensen tijdelijk geen werk hebben. De plannen in Enschede konden niet door de beugel en nu zorgen we ervoor dat de pensioenen van bijstandsgerechtigden in alle gemeenten beschermd worden.'

Van Heijningen en Karabulut (met verrekijkers) bij de burgerinspectie van de gevechten in Kobani.

KOERDISCHE VLUCHTELINGEN

OPGEVANGEN, MAAR ONGEWENST

Partijsecretaris Hans van Heijningen en Tweede Kamerlid Sadet Karabulut hebben onlangs Zuidoost-Turkije bezocht om de vluchtelingensituatie daar met eigen ogen te bekijken. Van Heijningen doet verslag: ‘Door de opmars van IS in Irak en Syrië en de daardoor veroorzaakte vluchtelingenstroom, komt het fragiele vredesproces tussen de Koerden en de Turkse staat onder steeds grotere druk te staan.’

TURKIJE HEEFT OP DIT MOMENT maar liefst één miljoen Iraakse en Syrische vluchtelingen binnen zijn grenzen. Zo zijn er door het oorlogsgeweld vanuit die landen de afgelopen maanden honderdduizenden Koerden de grens overgestoken. Op die manier proberen zij te ontkomen aan het nietsontziende geweld van de fascistische Islamitische Staat. De vluchtelingen hebben het vege lijf weten te redden doordat Koerdische PKK- en YPG-guerrillastrijders vluchtwegen voor

hen hebben weten te openen. Aan de veilige kant van de grens – in Turkije – voelt het enerzijds als thuiskomen. Lokale Koerdische autoriteiten en gewone burgers laten zich van hun beste kant zien en delen huizen, geld en voedsel met de vluchtelingen. Maar anderzijds komen ze van een koude kermis thuis. De Turkse regering behandelt hen namelijk als ongewenste gasten en als een veiligheidsprobleem.

Burgerinspecties bij Kobani

Met ons Tweede Kamerlid Sadet Karabulut sta ik tussen zo'n tachtig mensen – vooral mannen, maar ook hele gezinnen en zelfs kleine ukkies – op een kale, rotsachtige heuvel in het Turks-Syrische grensgebied, op maar anderhalve kilometer van de Syrische stad Kobani. Met auto's komen de mensen vanuit het grensstadje Suruc hier naartoe gereden. Hoewel het heilig is, zien we de rookpluimen omhoog komen na luide

raketinslagen van IS. Een oppervlakkige waarnemer zou het idee kunnen krijgen dat het om ramptoerisme gaat, maar schijn bedriegt. Dit zijn mensen die van huis en haard verdreven zijn of vrienden en familie in Kobani hebben wonen, die daar op leven en dood strijd leveren met IS. De mensen hier op de heuvel geven gehoor aan de oproep van de partij van linkse Turken en Koerden (HDP) om op zoveel mogelijk plaatsen aan de grens burgerinspecties te houden. Op die manier moet voorkomen worden dat het Turkse leger al te openlijk steun verleent aan IS. Voorbeelden van die steun zijn er legio, volgens de mensen die we spreken. Zo zouden IS-strijders in het geheim militaire steun krijgen van Turkije, worden gewonde Koerdische strijders aan de grens tegengehouden (in negentien gevallen met de dood als gevolg) en worden de burgerinspecties soms met grof geweld uit elkaar geslagen door Turkse ordetroepen. Voor de vorm is Turkije een bondgenoot van de door de VS geleide 'coalition of the willing' die IS vanuit de lucht bestrijdt, in de praktijk worden de Koerden die in 119 gemeenten in het zuidoosten van Turkije de dienst uitmaken, als de echte vijand gezien.

Kleurige PKK-propaganda

Met onze begeleiders gaan we naar een paar andere plekken rond Kobani waar burgerinspecties plaatsvinden. We komen in een klein gehucht met lemen huizen, wat schapen, een aan een boom gebonden koe en wat plastic tenten die gebruik worden door burgerinspecteurs. Het gehucht is opgetuigd met kleurige PKK-propaganda, leuzen op muren, portretten van leiders van de beweging en van helden die in de strijd rond Kobani gevallen zijn. Een clubje van zes kleine meisjes zingt en danst in een tent, het woord guerrilla komt in elke regel voor. We maken een praatje met een schuifelende, bejaarde man die 105 jaar zegt te zijn. Familieleden van verschillende leeftijden komen uit nieuwsgierigheid uit hun lemen huis. Iedereen wil op de foto. Vervolgens gaan we naar een moskee op de heuvel waar een paar honderd dagjesmensen en een kleinere harde kern activisten de slag om Kobani volgen. Rond de moskee wordt thee geschonken en voedsel uitgedeeld, dat op het kerkhof naast de moskee van plastic bordjes opgegeten wordt. De grote pan is net leeg, maar een oudere man die alleen zit gebaart me, door

zijn maaltijd met een plastic vork in tweeën te delen, dat ik mee kan eten. Buitenlanders zijn hier meer dan welkom, omdat de wereld moet weten dat de Koerden voorop lopen in de internationale strijd tegen het IS. 'Wij vechten voor de hele beschaafde wereld, want het schorem waar wij tegen vechten heeft het ook op jullie gemunt', zegt een Engels sprekende Koerdische jongen tegen mij.

Vluchtelingenopvang: solidariteit

De aantallen vluchtelingen zijn enorm. Alleen al het zuidoosten van Turkije herbergt zo'n tweehonderdduizend vluchtelingen, die voor het overgrote deel onderdak hebben gevonden bij familie, vrienden en mensen die hun solidariteit tonen. Dat de Koerden in Turkije daar een hoge prijs voor betalen is duidelijk. Het inwonertal van Suruc, een stoffig provinciestedje aan de grens met 45 duizend inwoners en nog eens 55 duizend mensen in de gehuchten rond het stadje, is de afgelopen twee maanden verdubbeld. Door watergebrek ligt de agrarische productie plat, waardoor boeren zich gedwongen zien om in aanpalende plaatsen als dagloner aan de slag te gaan. De gemeente is totaal blut doordat zij de rekening betaalt voor het voedsel dat in de gaarkeukens in de kampen klaar wordt gemaakt en voor de aanleg van sanitair, elektriciteit en binnenkort verwarming. Ik loop een grote Iraniër tegen het lijf, die elektricien van beroep is. 'Ik was zestien, zeventien jaar toen Saddam Hoessein gifgas inzette tegen onze Iraakse broeders in Halabja, vlak bij ons over de grens. Nu worden onze broeders in Kobani afgeslacht door IS. Ik kon de ellende op tv niet langer aanzien, heb mijn boeltje gepakt en mijn familie beloofd dat ik over zes maanden terug ben. Ik leg nu in allerlei kampen elektriciteit aan. Het is godgeklagd hoe onze mensen verjaagd en vernederd worden.'

Terugkeer en heropbouw

Bij een rondwandeling langs de vluchtelingententen raakt Sadet, die een horde van kleine kinderen achter zich aan heeft, in gesprek met een vijftienjarig meisje dat haar babyzusje op de arm heeft. Ze heeft er de smoor in dat zij niet met haar vader mee mag vechten in Kobani. Een onbekend aantal meiden en vrouwen vecht mee in Kobani tegen IS. Onder Koerden gaat het verhaal dat het voor IS-strijders de ergste vernedering is die hen kan overkomen, wanneer zij door

Karabulut in het vluchtelingenkamp in Suruc.

een vrouwelijke strijder te grazen worden genomen. Veel vluchtelingen die wij spreken vragen zich niet af óf, maar wanneer zij terug zullen keren naar hun stad. Zich bewust van het feit dat Kobani tegen die tijd aan puin zal liggen, vragen zij ons nu al om hulp voor de heropbouw.

Yezidi's lijken gebroken

De gemoedstoestand onder de vluchtelingen in Suruc is overigens totaal anders dan die onder de yezidi-vluchtelingen die we twee dagen daarvoor bezochten. De yezidi's, een traditioneel Koerdisch volk dat in de loop van de geschiedenis al vierenzeventig keer het slachtoffer van genocide werd, lijken gebroken. Het is maar helemaal de vraag of zij het geweld en de vernederingen die zij hebben moeten ondergaan op de berg Sinjar, te boven gaan komen. Ondanks de dank en waardering die zij voor de Koerdische guerrillastrijders uitspreken, willen zij maar een ding en dat is weg. Weg van de ellende uit het Midden-Oosten, naar West-Europa. Hoewel hun redders hen voorhouden dat teruggaan naar Irak het beste voor hen is, lijken zij door de verkrachtingen, de ontvoeringen en de verkoop van hun jonge vrouwen in Mosul en andere plaatsen alle hoop te verloren te hebben.

'De centrale overheid laat het afweten'

Diyarbakir is het maatschappelijk en politiek centrum van de Koerdische autonomie in Zuidoost-Turkije. Al vijftien jaar maken

Vechten voor de beschaafde wereld

linkse Koerden daar de dienst uit. Politiek is er tot in de haarvaten van de maatschappij doorgedrongen. Op dit moment staan de door de Koerden gesteunde gemeenten financieel aan de rand van de afgrond, omdat zij al hun geld en infrastructuur inzetten voor de opvang van vluchtelingen. De vluchtelingenkampen in de omgeving van de stad – die door de bank genomen vier- tot zesduizend bewoners tellen, worden gerund door vrijwilligers. Fethi Suvari, de locoburgemeester van Diyarbakir meldt dat burgers uit de stad twee tot drie keer zoveel hulpgeld bij elkaar hebben gebracht als de gemeente zelf. De organisaties van artsen, ingenieurs, architecten, stadsplanners, onderwijzers en duizenden professionele vrijwilligers zijn 24/7 actief om de vluchtelingen te voorzien van voedsel, huisvesting, medicijnen, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en veiligheid. De vrijwilligers stimuleren de vluchtelingen om zichzelf te organiseren en samen met hen het werk ter hand te nemen. De kampen – het klinkt een beetje gek – draaien daardoor als een zonnetje. Er is een tekort aan alles, maar er wordt keihard gewerkt en niet geklaagd. Waar het aan ontbreekt? Medicijnen, schoolboeken (in het Arabisch, wat de zaak nog ingewikkelder maakt), babyvoeding, beddengoed, generators en nog veel meer. Op dit moment heeft het de hoogste prioriteit om de kampen voor te bereiden op de winter, die in het gebied gemeen koud is. Er is behoefte aan kachels, ovens en winterkleding. ‘Ook dat gaan we

redden,’ aldus, de locoburgemeester: ‘al moet ik toegeven dat we aan de rand van het faillissement staan en al twee maanden geen middelen meer hebben om wegen te repareren, voldoende bussen te laten rijden, de vuilnisophaaldienst overal in te zetten, de watervoorziening op peil te houden, noem maar op. En het ergste is dat de centrale overheid het volledig af laat weten. Sterker nog, de gouverneur zegt rustig tegen ons: jullie moesten die yezidi’s toch zo nodig hierheen halen. Een schandalige opstelling, maar dat is hier wel de realiteit. Tot nog toe redden we het wonderwel, maar we dreigen nu wel langzaam door het ijs te zakken.’

Vluchtelingen dupe van polarisatie

Door tussenkomst van de Nederlandse ambassade kunnen we op bezoek bij Aydin Altac, de plaatselijke en regionale leider van de regerende AK-Partij. Hij heeft het helemaal gehad met al die Koerdische bestuurders in de regio die ‘via het geweld van de straat hun wil op denken te kunnen leggen aan de bevolking van de stad. Links misbruikt de vluchtelingenproblematiek en denkt de wetten en regels die we in ons land hebben, aan hun laars te kunnen lappen’. Op mijn vraag of het niet te triest voor woorden is dat de vluchtelingen de dupe worden van de politieke polarisatie, antwoordt hij bevestigend. ‘Wij zouden veel en veel meer voor de vluchtelingen kunnen doen als onze politieke tegenstanders daar niet voor zouden gaan liggen. Maar als patiënten die

Gewonde Koerdische strijders worden aan de grens tegengehouden

zich aan de balie van het ziekenhuis melden weigeren zich te laten registreren, dan zijn we helaas snel uitgepraat.’ De AK-Partij laat het niet bij woorden. Door de inzet van veiligheidstroepen en straatvechters van de moslimfundamentalistische HUDA-partij tegen Koerdische demonstranten die tegen het afsluiten van de Turks-Syrische grens protesteerden, zijn er in de eerste helft van oktober 41 doden gevallen.

‘Getraumatiseerd maar niet achterlijk’

Cenjiz Gunay, het hoofd van de Kamer van Artsen, die met 250 vrijwillige artsen in

ploegendienst hulp verlenen aan de vluchtelingen in en rond Diyarbakir, ontploft wanneer wij hem om een reactie vragen op de beschuldiging dat de linkse Koerden de hulp aan de vluchtelingen politiseren en daardoor in gevaar brengen. ‘Dit soort leiders van de AK-Partij ontbeert elke vorm van medemenselijkheid. Hoe haal je het in je hoofd om van yezidi-vluchtelingen te eisen dat zij zich identificeren bij de balie van het ziekenhuis. Die mensen zijn weliswaar zwaar getraumatiseerd, maar niet achterlijk. Alsof zij niet weten dat de Turkse overheid met IS samenwerkt.’

‘Steun het vredesproces’

Op voorspraak van de Nederlandse Ambassade gaan we op bezoek bij dr. Murad Akincilar, de directeur van DISA, een politiek onafhankelijke onderzoeksinstituut in de Turkse stad Diyarbakir. Hij is Turk, heeft gestudeerd in Londen, is al heel lang getrouwd met een Koerdische vrouw en woont al tijden in Diyarbakir. Akincilar verwijt de Turkse overheid dat die de hulp aan de vluchtelingen politiseert: ‘Tot maart volgend jaar, wanneer er verkiezingen zijn, liggen er mogelijkheden om de vredesonderhandelingen weer op gang te brengen. PKK-leider Abdullah Öcalan heeft zich vanuit de gevangenis persoonlijk ingezet om een eind te maken aan het straatgeweld in oktober en dat is hem gelukt. Maar mocht Kobani vallen, of mocht de Turkse staat opnieuw grootschalig straatgeweld uitlok-

ken, dan houd ik mijn hart vast. Ik zie hier een no future-generatie opgroeien, die bij gebrek aan perspectief voor wraak en geweld dreigt te gaan.’ Zijn stem breekt: ‘Nee heus, ik hou er serieus rekening mee dat het hier de komende maanden de verkeerde kant op gaat. Dat zou verschrikkelijk zijn. Steun het vredesproces en steun de vluchtelingen, dat is wat wij vragen aan de internationale gemeenschap.’

tekst Hans van Heijningen
foto's Mehmet Sakir

Marco Blok (links) zal hier geen coquilles en truffelcrème vinden.

STERRENGERECHT VAN DE VOEDSELBANK

December is bij uitstek de maand voor feestelijke diners. Maar hoe maak je een aantrekkelijke maaltijd als je bent aangewezen op de voedselbank? De Amersfoortse patron-cuisinier Marco Blok bekeek het aanbod van VoedselFocus in zijn woonplaats en bedacht een driegangenmaaltijd om je vingers bij af te likken.

HET IS NIET DE MINSTE KOK die we bereid hebben gevonden om mee te denken over een feestelijk menu met ingrediënten van de voedselbank. Precies in de week dat hij met de Tribune een bezoek brengt aan VoedselFocus, wordt bekend dat Marco Blok met zijn Blok's Restaurant voor de derde keer op rij is onderscheiden met een Michelinster.

Het signatuurgerecht van Blok's Restaurant is aardappel op drie manieren. Daar horen coquilles en truffelcrème bij. Kom daar maar eens om bij de voedselbank. 'Geen probleem', zegt Marco Blok. 'Ik zag in de koelcel gestoomde makreel liggen. Dan doen we het daarmee. Aardappelen zijn altijd voorradig en in plaats van het ganzenvet dat ik gebruik, kun je ook zonnebloemolie nemen.' VoedselFocus en de klanten zijn afhankelijk van het weekaanbod. Er zit zelden vlees bij, maar op de dag van onze ontdekkingstocht in het magazijn liggen de kippenbouten voor het grijpen. Hij laat ze links liggen. 'Groente, fruit, brood en eieren zijn voor mij de belangrijkste voedingsmiddelen en je kunt er alle kanten mee op. Je moet koken wel leuk vinden, want er gaat vaak best veel tijd in zitten. Jezelf en jouw huisgenoten een beetje verwennen, dat kan ook prima met eenvoudige producten.'

Toen Blok's Restaurant tien jaar bestond, gaf Marco tien dagen achter elkaar diverse ingrediënten uit zijn sterrenkeuken aan VoedselFocus. Voor volgend jaar, het koperen jubileum, heeft hij ook iets in petto. Maar nu eerst aan de slag met wat er op de dag van zijn bezoek voorradig is.

Aardappel op drie manieren

Ingrediënten: aardappelen, hoeveelheid afhankelijk van het aantal eters. Voor het schuim is een specificatie nodig, uitgaande van vier personen: een pond aardappelen,

100 gram slagroom (professionele koks wegen alles in grammen af), 100 gram olie, 150 gram kookvocht, peper en zout.

Geconfijte aardappel: snijd een deel van de aardappelen in plakken en laat ze garen in olie van negentig graden. Bak ze daarna kort bruin in een droge koekenpan.

Aardappelkaantjes: snijd de aardappel in plakjes en daarna brunoise, oftewel in piepkleine blokjes. Afspoelen met water, droog laten worden en krokant bakken in olie. Wel voortdurend roeren, anders plakken de stukjes aan elkaar.

Warm aardappelschuim: kook de aardappels gaar, stoom ze droog en stop ze in de keukenmachine of in een diepe kom (als je bent aangewezen op de staafmixer). Giet er de slagroom, olie en het kookvocht bij en laat maar lekker schuimen.

Maak het bord naar eigen inzicht op met de drie varianten van aardappel en leg er plakjes gestoomde makreel bovenop.

Marco kiest naast de aardappelen voor prei, rode biet, uien, walnoten, appels, peren, rozijnen, speculaas en marsepein. Alleen de slagroom moet je dus zelf kopen. Essentiële tip: bewaar altijd het kookvocht, want daar zit de meeste smaak in.

Feestelijke groente met uiensaus

Kook de prei in stukken van vier centimeter net niet gaar (groene stukken weggooien, niet te veel water in de pan). Afgieten. Stoof de prei vervolgens langzaam gaar in wat boter of margarine met snufjes peper, zout en provençalse kruiden ('t liefst vers, gedroogd mag ook). Klaar!

Doe ongeveer hetzelfde met de rode biet. In plaats van stoven de halfgekookte biet, ontdaan van het schilletje, in blokjes snijden en glaceren: op klein pitje in boter of margarine, wat kookvocht, schepje suiker, zout en peper naar smaak zoetjesaan inkoken totdat het vocht is verdampt.

Bij de prei en biet past een simpele uiensaus. Bak de gesneden uien in olie goudbruin en kook ze gaar in een beetje kookvocht van de aardappel van het voorgerecht. De staafmixer erop ('Heb je er geen dan kun je die van de buurvrouw lenen'), peper en zout toevoegen en de uien tot saus mixen.

Dien de groente en de uiensaus mooi op en strooi er wat in een droge pan geroosterde walnoten over. Smullen maar.

Tribunetoetje

Dan het dessert, dat een kind kan maken. Snijd de appels en peren in blokjes, suiker naar smaak, marsepein en wat gewelde rozijnen erbij, in ingevet cakeblik doen, speculaas erover verkruiden, stevig aanduwen en een halfuur op 180 graden in de oven. Smaakt en ruikt verrukkelijk.

Marco: 'Lekker eten zit 'm echt niet alleen in dure spullen, het gaat vooral om passie en creativiteit en je ziet dat het assortiment van de voedselbanken erop vooruit is gegaan. Natuurlijk, eigenlijk zouden er geen voedselbanken nodig moeten zijn, maar ik kan als kok de problemen niet oplossen, daar is de politiek voor.' ●

tekst Robin Bruinsma
foto Cees Wouda

LINKSVOOR **'IK GA UIT VAN MENSEN HUN STERKE KANTEN'**

Riet Nigten (58) is organisatiesecretaris van de SP Wageningen. Ze werkte in 27 verschillende landen, maar Wageningen is haar favoriete plek op de wereld. 'Je hebt hier alles: bos, hei, uiterwaarden, poldergebied – en een stad die niet onpersoonlijk groot is maar waar toch altijd iets te beleven valt.' Riet is getrouwd (al 39 jaar!) en moeder van twee zoons.

› **Wanneer werd je lid van de SP?**

'Vijf jaar geleden. Ik vond de SP altijd al de enige echt sociale en solidaire partij. Maar ik werkte veel in het buitenland en wilde pas lid worden als ik me ook echt actief kon inzetten.'

› **Wat deed je voor werk?**

'Ik werkte als trainer en adviseur voor ontwikkelingsorganisaties. Ik gaf bijvoorbeeld leiderschapstrainingen aan lokale organisaties en gaf ze adviezen over organisatieversterking, visie-ontwikkeling en personeelszaken.'

› **Wat was jouw SP-moment?**

'Een paar dagen geleden voerden we actie bij energienet-beheerder Liander. Zeker achttien managers verdienen daar meer dan de Balkenende-norm, terwijl het een semi-publiek bedrijf is. Provincies als Gelderland en Friesland en ook gemeenten hebben aandelen in Liander. We kregen veel reacties, veel mensen wisten niet dat het er zoveel zijn. Op zo'n moment realiseer ik me dat wij als SP echt de discussie aan kunnen zwengelen.'

› **Wat doe je in het dagelijks leven?**

'Ik ben psychosociaal hulpverlener. Ik heb een eigen praktijk in Wageningen en begeleid vooral mensen met een lichte psychische stoornis en vluchtelingen. Bij de eerste groep kan je denken aan bijvoorbeeld adhd of iets in het autistisch spectrum – al vergeten we zo'n labeltje liefst zo snel mogelijk als ze hier binnenkomen, ik benader mensen liever op hun sterke punten. De tweede groep zijn vluchtelingen die in Nederland mogen blijven. Ze zijn al ingeburgerd, ik help ze bij het vinden van een stageplek, een opleidingsplek of een werkplek.'

› **Komt je buitenlandervaring daarbij goed van pas?**

'Jazeker, dankzij mijn internationale ervaring kan ik bijvoorbeeld goed bemiddelen als er verwarring ontstaat op een stageplek door cultuur- en communicatieverschillen. Ik weet immers hoe verschillend culturen kunnen zijn.' ●

> VROEG OF LAAT: FRAUDE EN ZELFVERRIJING BIJ DE WONINGCORPORATIES

Donderdag 30 oktober 2014 presenteerde de parlementaire enquêtecommissie Woningcorporaties haar eindrapportage, getiteld Ver van huis. Aanleiding voor de enquête waren de vele financiële schandalen bij de Nederlandse woningcorporaties. Corporatiedirecteuren die ruim boven de Balkenendenorm verdienen. Een woningcorporatie die 227 miljoen euro verliest aan de renovatie van een cruiseschip. Een megalomane bestuursvoorzitter die zich laat vervoeren in een Maserati met chauffeur. En dan was er nog Vestia, de woningcorporatie die maar liefst 2,7 miljard euro verloor aan speculatie met derivaten. En de huurders zijn de dupe. Zij worden geconfronteerd met achterstallig onderhoud en maximale huurverhogingen.

In de eindrapportage laat de enquêtecommissie geen spaan heel van de woningcorporaties én van het toezicht door de politiek. Volgens de commissie wordt het corporatiestelsel gekenmerkt door 'fraude, zelfverrijking en imagoschade'. Hoe heeft het zover kunnen komen? De woningcorporaties hadden oorspronkelijk tot doel een einde te maken aan de woningnood: een betaalbaar dak boven het hoofd voor iedereen. Maar dat werd allemaal anders in 1994, toen de zogenoemde bruteringsoperatie van start ging, een operatie die pas in 2000 werd afgerond. In die periode trok de

screenshot van de website woningcorporaties.tweedekamer.nl

overheid zich bijna geheel terug uit de sociale volkshuisvesting. De sector werd geprivatiseerd, de corporaties moesten de markt op en gaan functioneren als commerciële bedrijven.

Dat dit tot excessen moest leiden was de SP al van meet af aan duidelijk. Remi Poppe tijdens een Kamerdebat in 1995: 'De bruteringsoperatie betekent in feite het einde van de sociale huisvesting in Nederland. De rijksoverheid trekt de handen af van de volkshuisvesting. Dat is een breuk in de geschiedenis van de volkshuisvesting in Nederland die zijn weerga niet kent. (...) De corporaties verworden tot commerciële organisaties, voor wie het exploitatieresultaat de maatstaf der dingen moet zijn. Daarom is er geen enkele reden om aan te

nemen, dat de huurverhogingen gematigd zullen zijn.' En natuurlijk was de SP ook de eerste partij die de zelfverrijking van de corporatiedirecteuren aan de kaak stelde. Op 23 februari 2000 stelde Remi Poppe schriftelijke vragen aan staatssecretaris Johan Remkes (VVD), naar aanleiding van het gerucht dat een maand na de afronding van de bruteringsoperatie al vijf directeuren meer dan een miljoen gulden verdienen (terwijl hun maximale salaris eerst nog onder de 200.000 gulden lag).

De parlementaire enquêtecommissie Woningcorporaties heeft een groot aantal voorstellen gedaan om de corporatiesector weer in het gareel te krijgen. De belangrijkste daarvan is dat de corporaties weer terug moeten naar hun kernactiviteit: het aanbieden van betaalbare huurwoningen. Ook moeten huurders en gemeenteraden meer te zeggen krijgen over het onderhoud en de bouw van de woningen. De SP is het eens met die conclusies. 'Het gokken met gemeenschapsgeld moet nu echt afgelopen zijn', stelt SP-Kamerlid Saded Karabulut.

 [Het rapport Ver van huis is hier te vinden, net als een leuk vormgegeven samenvatting: woningcorporaties.tweedekamer.nl](http://woningcorporaties.tweedekamer.nl)

foto: Suzanne van de Kerk

COLUMN

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

DE TRUCS VAN JUNCKER

De Luxemburger Jean-Claude Juncker was nog maar net benoemd tot voorzitter van de Europese Commissie, of hij kwam al in de problemen. Via uitgelekte stukken, de 'Luxleaks', is namelijk duidelijk geworden dat Luxemburg allerlei deals heeft gesloten met multinationals zodat deze weinig of geen belasting hoeven te betalen. Als minister van Financiën en als premier van Luxemburg, heeft Juncker af moeten weten van die deals. Terwijl het Europees Parlement in het verleden graag een oogje toekneep bij dit soort zaken, vindt nu eindelijk een meerderheid dat je niet alleen gewone burgers en kleine bedrijven belasting kunt laten betalen, terwijl de grote bedrijven de dans ontspringen. En dus was het

Parlement niet te beroerd om Juncker hierover flink aan de tand te voelen.

Nu weet de Europese Commissie heel vaak maatschappelijke onrust te vertalen in meer bevoegdheden voor zichzelf. Juncker flikte dit kunstje ook met de belastingen: ook hij is nu tegen belastingdeals met multinationals en sterker nog, hij onderzoekt of dit misschien oneigenlijke staatssteun is. Een kromme redenering, maar wel slim: de Europese Commissie is namelijk als enige bevoegd om zo'n onderzoek te doen en kan een lidstaat vervolgens boetes opleggen. Noch nationale parlementen, noch het Europees Parlement kunnen meebeslissen. Door deze move is de strijd tegen belastingontwijking dus opeens een zaak waar alleen de Commissie over gaat. En dat terwijl diezelfde Commissie aan de leiband loopt van de multinationals die profiteren van fiscale trucs. Ik zet mijn kaarten dan ook liever op de samenwerking tussen staten, bijvoorbeeld in de OESO in Parijs, de club van rijke landen.

Het is het zoveelste voorbeeld van sluipende machtsoverdracht aan Brussel: het Europees Parlement is blij, maar de democratie heeft het nakijken en de multinationals lachen in hun vuistje. ●

RENKE LEEST

WIE Renske Leijten (1979), woordvoerder Zorg en Welzijn namens de SP in de Tweede kamer

LEEST Wees blij dat je ze nog hebt. Yvonne Kroonenberg, uitg. Atlas Contact (2014)

› Wat heb je gelezen?

‘Een soms treurig, soms grappig, maar vooral realistisch boek over de zorg voor ouder wordende ouders.’

› Aan wie zou je het boek aan willen raden?

‘Aan iedereen eigenlijk. Er is geen enkele groep mensen die hier niet mee te maken zal krijgen. Maar uiteindelijk raad ik het vooral aan de staatssecretaris en wethouders aan. Kroonenberg heeft een uitgebreide studie gedaan en daar gemene delers uitgehaald. De verhalen overstijgen het niveau van persoonlijke ervaring, ze geven inzicht in de realiteit achter de statistieken. Zonder dat inzicht kun je geen beleid maken.’

› Kun je daar een voorbeeld van geven?

‘Kroonenberg slaat de spijker op de kop als ze beschrijft hoe ieder uurtje van mantelzorgers vol zit. Cijfers over overbelasting gaan óók over ouderen die worden vastgebonden omdat mantelzorgers echt aan het eind van hun krachten zijn, of simpelweg een boodschap moeten doen. Kroonenberg heeft het ook heel treffend over het zorgalfabet: onnavolgbare afkortingen en de wirwar aan organisaties en regels waar mantelzorgers mee te maken krijgen. Zo ingewikkeld dat je van ontmoedigingsbeleid kunt spreken.’

› Wat maakte het meeste indruk op je?

‘De loyaliteit die er uiteindelijk altijd is om ouders te helpen, ook als het ingewikkeld en pijnlijk is. Beleidsmakers denken weleens dat mensen te snel om hulp vragen, maar uit het boek komt goed naar voren dat dat

MANTELZORG: EEN KIJKJE ACHTER DE VOORDEUR

pas gebeurt als ze het zelf niet meer redden. Het is zo'n totaal verkeerde voorstelling van zaken dat mensen zomaar even iemand van buiten in hun huis en aan hun lijf laten komen.’

› Waar kunnen ouderen en hun mantelzorgers terecht als ze het niet meer aankunnen?

‘Ouderen met een zware zorgbehoefte in het verpleeghuis, maar die bieden alleen bed, bad en brood. Voor alles wat het leven waarde geeft en leuk maakt, zijn mantelzorgers nodig. Mensen die net geen zware zorg nodig hebben, verpieteren achter de voordeur. Vanaf 1 januari is het zeer afhankelijk van de gemeente waar de oudere woont of en hoe er zorg en ondersteuning is. De bezuinigingen op de thuiszorg en de

verzorgingstehuizen, terwijl mantelzorgers niet gefaciliteerd worden, zijn een giftige cocktail voor de samenleving. Ik denk dat hier uiteindelijk een parlementaire enquête over zal komen.’

› Is het zo grimmig gesteld met de zorg in Nederland?

‘Ja, het beleid is echt grimmig. Kroonenberg beschrijft gelukkig ook lichtpuntjes. Een zorginstelling waar het wel goed en menselijk georganiseerd is. Als het alleen maar pijnlijk zou zijn, zou je er moedeloos van worden en de strijdbijl neergooien. Maar het kan dus wel! Als mensen met voldoende collega's en veel minder bureaucratie in staat worden gesteld te zorgen voor mensen, gebeuren er heel mooie dingen. Dit soort parletjes zijn voorbeelden. Hopelijk overleven zij de bezuinigingen komend jaar. Anders blijven er echt alleen maar instellingen over waar het personeel ten einde raad is door te weinig tijd voor goede zorg. Waar de urine langs de enkels van bewoners loopt.’

› Kroonenberg droomt van ouderenzorg in buurthuizen en kleinschalige woongemeenschappen. Deel jij die droom?

‘Absoluut. De buurt is de schaal voor de toekomst. Langer thuis wonen kan, maar wel met voldoende voorzieningen in de buurt. Soms gaat het niet meer alleen, dan is een beschutte woonvoorziening in de buurt prettig. Waar mantelzorgers en buurtbewoners kunnen komen helpen, laagdrempelig. Mensen zijn dan vanzelf geneigd om voor elkaar te zorgen en het gezellig te maken. Dat is de kracht van mensen, maar mag geen reden zijn voor afbraak.’ ●

tekst Jola van Dijk

JEUGDZORG: EEN KIJKJE ACHTER DE VOORDEUR

NANNEKE KIJKT

WIE Nanneke Quik-Schuijt (1942), woordvoerder Koninkrijksrelaties, Veiligheid en Justitie namens de SP in de Eerste Kamer

KIJKT Mommy (regie Xavier Dolan, 2014)

› Wat heb je gezien?

‘Een heftige en tegelijk subtiele Canadese film. Over een weduwe, haar puberzoon Steve, die wegens gedragsproblemen thuiszit, en de overbuurvrouw die hen helpt. Prachtige film om over na te praten. Ik heb ademloos zitten kijken en blijf er over nadenken. Het is geen film om van te ontspannen. Als je met je ouders of jezelf in de knoop zit, kan het confronterend zijn.’

› Wat maakte zoveel indruk op je?

‘Het maatschappelijke probleem van jongeren op drift, ouders die het niet meer aankunnen en internaten waar uiteindelijk geen enkel kind beter van wordt, wordt invoelbaar weergegeven. Je ziet Steve uit zijn dak gaan en je begrijpt zo goed waarom. Je voelt hoe het mis kan gaan door een samenloop

van omstandigheden en niet om kunnen gaan met emoties. Hoe mensen vol goede bedoelingen elkaar beschadigen.’

› Een voor jou herkenbaar maatschappelijk probleem?

‘Jazeker. Helaas is het eigenlijk niet zo'n bijzonder probleem. Als kinderrechtster heb ik regelmatig kinderen als Steve uit huis moeten plaatsen. Omdat de situatie zo heftig werd dat ouders het niet meer aan konden. Meiden die hun moeder van de trap gooien bijvoorbeeld, omdat de relatie zo extreem innig is dat het de enige manier is om nog los te komen. Dat soort situaties kan ontstaan als een ouder en een kind veel te veel op elkaar aangewezen zijn. Wanneer ze alleen nog elkaar hebben en, zoals Steve, niet meer naar school gaan en geen vrienden meer hebben. Dat moeten we ons als maatschappij aantrekken. Hoe komt het dat mensen zo geïsoleerd raken? Hoe meer positieve relaties buiten de deur – zoals in de film met de overbuurvrouw – hoe groter de kans dat het wel lukt om tijdens de puberteit min of meer normaal los te komen van de ouders.’

› Vanaf 1 januari zijn gemeenten verantwoordelijk voor de jeugdzorg. Wat betekent dat voor de Nederlandse Steves?

‘Ik hoop dat er meer preventieve hulp geboden zal worden, om escalatie te voorkomen. Denk aan schoolmaatschappelijk werk, buurthuizen of straathoekwerk. Een leraar die genoeg tijd heeft om op huisbezoek te gaan en als het nodig is een leerling wat extra aandacht te geven. Die positieve dingen waar de gemeente altijd al verantwoordelijk voor was en die ik als kinderrechtster in het begin nog heb meegemaakt, maar die in de loop der jaren allemaal zijn wegbezuinigd. Het probleem is alleen dat de verandering per 1 januari veel te snel doorgevoerd wordt en gepaard gaat met bezuinigingen. De ervaring in bijvoorbeeld Denemarken leert dat er in het begin juist geld bij moet. Logisch, want gemeenten missen nu nog de expertise. Ze hebben helemaal geen ervaring met justitiële jeugdzorg. Mensen helpen die hulp willen, dat is toch echt anders dan mensen helpen op last van de rechter omdat ze niet geholpen willen worden. Bovendien zijn er nu al heel veel jeugdzorgwerkers ontslagen. Hoe moet dat, met zoveel mensen minder? Ik kan me daar niets bij voorstellen. Het idee achter de bezuiniging is dat er minder justitiële jeugdzorg nodig is als de preventie beter geregeld is. Alleen zie je dat effect pas over een paar jaar, als de huidige basisschoolkinderen gaan puberen. De bezuinigingen gaan nu meteen in en raken dus de jongeren waarvoor preventie te laat komt. Ik ben bang dat zij zonder voldoende hulp onder toezicht gesteld gaan worden, omdat het geld er niet is.’ •

 Kijk op www.cinemien.nl om te zien in welke bioscopen Mommy draait

tekst Jola van Dijk

DOORLOPENDE MACTHIGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
adres : Snouckaertlaan 70
postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
land : Nederland incassant ID: NL86ZZ403462460000
kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v
adres + huisnr : _____
postcode : _____ woonplaats: _____
land : _____ geboortedatum: _____
email : _____
telefoon : _____ mobiel: _____
IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)*: _____
plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
handtekening : _____

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen at aan ROOD.

Tribune december 2014

GROOTHEIDSWAANZIN PERS

Bij het artikel Heren met Grootheidswaanzin, een boekbespreking van Jasper van Dijk in de vorige Tribune over de neergang van de regionale pers, moest ik meteen denken aan de teloorgang van de PCM (uitgever van de landelijke kranten zoals de Volkskrant, Trouw, AD en NRC Handelsblad). Ook hier is een boek over geschreven, door voormalig redacteur van de Volkskrant Joost Ramaer. In dit boek, getiteld De Geldpers, lezen we ook over de overname door een Engelse investeerder en hebben de heren die dat bedacht hebben miljoenen verdiend aan wanbeleid en zijn ze opgestapt met een bonus van enkele miljoenen. De PCM met een verlies van een paar honderd miljoen en een bankroet achterlatend, werd de PCM overgenomen door de Vlaamse persgroep. Met als gevolg keiharde bezuinigingen. Ik heb dat zelf ervaren toen ik na tien jaar trouwe dienst bij de PCM/Persgroep als distributeur wegbezuinigd werd. Zonder rechten en bonus. Want je bent als freelancer gewoon ingeleend. De heren die de PCM kapotmaakten zijn nooit veroordeeld.

Arjen Rijst, Wormerveer

OUDERENZORG

Ik heb de uitzending van Pauw gezien met mevrouw Heleen Dupuis (die al vijftien jaar voor de VVD in de Eerste Kamer zit en daarnaast onder meer voorzitter van de raad van toezicht van verpleeghuisconcern Haaglanden is –red.). Mijn maag draaide ervan om. Uit heel de non-verbale en verbale houding kon je zo opmaken dat het deze vrouw totaal ontbrak aan empathisch vermogen. Dure woorden, prachtige en gelikte volzinnen staan in geen verhouding tot de ellende waarin ouderen in sommige tehuisen moeten leven. Dat de oude Ben Nijhuis zo op de barricades klom voor zijn vrouw is bewonderenswaardig, hij wist daarmee de gemoederen in Nederland behoorlijk te beroeren tot het hoogste niveau. Hij verwoordde wat vele oudere Nederlanders, en met name de SP'ers, al wisten: er is veel mis in Nederland. Ik verloor m'n moeder vorig jaar rond deze tijd, zij leefde onder nagenoeg dezelfde omstandigheden in een verzorgingstehuis. Terwijl management en staf zich verplaatst in dure auto's en zichzelf vorstelike salarissen toekent, en onaantastbaar als stichting alle macht naar zich toetrekt, mag het verplegend personeel de ene na de andere reorganisatie ondergaan.

PRIKBORD@SP.NL

of stuur een brief naar
Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort

Hetgeen verstreckende gevolgen heeft voor de zorgtaken die nodig zijn voor de bewoners. Ook daar was en is nog veel mis. Het zou te ver gaan om alles wat ik daar heb gezien en meegemaakt hier te vertellen, maar ik kan als mantelzorger die dagelijks aanwezig was, nagenoeg hetzelfde meemaakte als de heer Nijhuis, beamen dat de actie van de heer Nijhuis het topje van de ijsberg is.

V.A., B.

Stuur deze bon in een envelop zonder postzegel naar: SP - Ledenadministratie, Antwoordnummer 407, 3800 VB Amersfoort. U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoontje of een e-mail aan de SP: (088) 243 55 40, administratie@sp.nl

SP DUOGRAM 2014

Opdracht

De SP Winterpuzzel bestaat uit twee delen: (I) Programraadseel (Pr) en (II) Aforismenraadseel (Ar).

In het Pr is de helft van de oplossing te vinden. Zet de letters die u in de met rode letters aangegeven vakjes van dit Pr plaatst tevens in de overeenkomstige vakjes van de horizontale balk van het Ar. De acht vragen van het Ar leveren, nadat u de oplossingen in de verticale balken invult, de overige letters van de totaaloplossing.

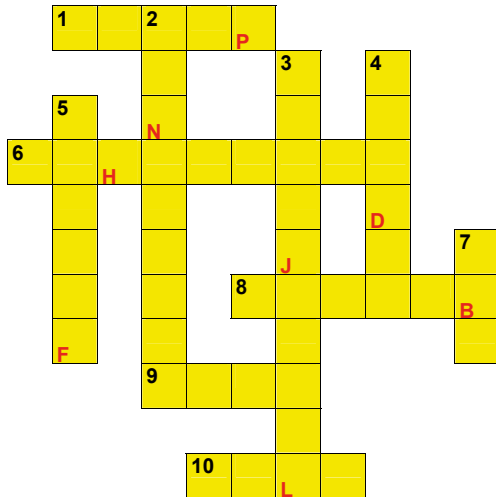
De vragen van het Pr betreffen incomplete titels van partijprogramma's van Nederlandse politieke partijen (periode 1970 tot heden). U zoekt het ontbrekende woord.

Het Ar betreft een aantal meer of minder bekende Aforismen (soms vertaald) waaruit telkens een woord is weggelaten.

De gehele oplossing is het woord van zestien letters op de horizontale balk van het Ar.

Wij wensen u een fijne tijd & veel puzzelplezier!

PROGRAMRAADSEL

Titels

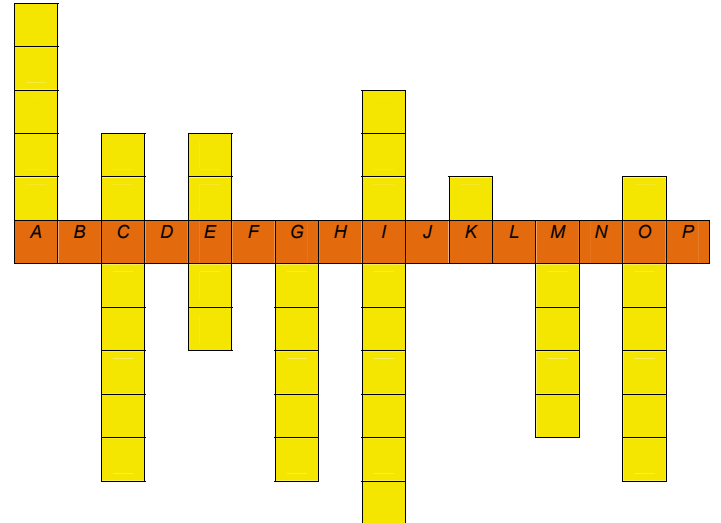
Horizontaal

- 1 Niet bij ... alleen. (5)
- 6 ... aan Brussel. (9)
- 8 Politiek is ... . (6)
- 9 Vrede ... gerechtigheid. (4)
- 10 ... West Thuis Best. (4)

Verticaal

- 2 ... en onbehagen. (9)
- 3 ..., en niet vergeten. (10)
- 4 ... Ja. (6)
- 5 ... en vernieuwing. (6)
- 7 Eerste ... links. (3)

AFORISMENRAADSEL

Omschrijvingen

- A Wie een ... geweten heeft, heeft geen geweten. (Nietzsche)
- C Pessimisme kan ik ... , gebrek aan optimisme niet. (Piet Theys)
- E Toekomst: die tijdsperiode waarin onze zaken gedijen, onze vrienden waarlijk zijn en ons ... vaststaat. (Ambrose Bierce)
- G Richt de ... emotie op de ... persoon, op de ... plaats, op het ... moment en in de ... mate. (Aristoteles)
- I Met drift kom je nergens, met ... overal. (Anon.)
- K Emancipatie: ... is lekker in bed maar koken kan ... niet. (van Kooten & de Bie)
- M Wie veel ... deelt vaak met niemand, wie weinig ... deelt altijd met anderen. (Oscar Wilde)
- O 'Wees u-zelf!' zei ik tot iemand; maar hij kon niet, hij was ... . (P.A. de Génested)

Henry en Lucas, © FLW 2014

OPLOSSINGEN NOVEMBER

CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 3) Vlieger 6) Woonwagen 9) Indoorvoetbal 11) Sub 13) Bestaansrecht
- 14) Epos 15) Lokje 16) Kilometer 17) Deining.

Verticaal

- 1) De hamvraag 2) Legereenheid 4) Lijntoestel 5) Zondebok 7) Gifbelt 8) Slechterik 10) Beregoed 11) Stekelig 12) Boog.

MENGLETERS

Van de politiek was het een gemakkelijke stap naar stilte. (Jane Austen).

De winnaar van november is D.T.M. Steenbergen uit Deurningen.

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 7 januari 2015 naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl

Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

